

Čuraidas Ķumprava,

jeb:

Mīblestība un nahve.

Doti jauks stahsts ij Widsjemes ģenlaiķeem

no

A. Bilinskij.

(Wispilnīgatais iģdeweens).

Rigā, 1903.

Ķ. A. Silbermana apģahģibā, Mariģas celā Nr. 8, ģģ. 33.

24024
gek

Maxģa 20 kop.

AY
4408

Turaidas jumprawa,

jeb:

Mihlestiba un nahwe.

Loti jauks stahsts ij Widjemes senlaikem

no

A. Bilinskij.

(Wispilnigatais isdeweens).

Rigā, 1903.

J. A. Silbermana apgahdibā, Marijas celā Nr. 8, dj. 33.

0309108446 ✓

L. V B
№ _____ in _____

28

Дозволено цензурою. Рига, 15 марта 1903 г.

Gewedeens.

Tur, kur tu pirmo reisi ceraudsiji šauliti, kur tu redseji šwaigsnes un mehnesi, redseji salās pļavas, druvas, meščus, kalnus un lejas, dsirdeji pirmo reisi koku šalkšānu, avotiku un strautiku burbulošānu, dsirdeji putniņu dšeedašānu, bet ari pehrkona duhššānu, kūršch tew pašludināja Deewa wisšpehžibu un tewi šagrahba šwehtam bailem, šwehtam šchāušmam, tur ir tawa dsimtene, tawa dahrgā tehwiņa.

Ja gan, kur šalajā birsiņē tehws zirta tawam šchuhpulim lihsti un kur pahr tawu šchuhpuli nolēzās mahtes laipnā, mihlestibas pilnā ašs, kur tewi tehws mahzija Deewa atšihšānā uu mahte dšeedāt jaukās mihligās dšeesmikas, tur ir tawa dsimtene, tawa mihlestiba, tawa tehwiņa.

Un kaut ari muhšu dsimtene buhtu nesin zif nabadšiga, un lai tajā buhtu redšamas tilai pošta klintis un kailas noras, un lai gan tajā buhtum jau no pat mašotnes peedšihwojušchi tilai behdas un šuhrumus, tomehr wiņa ir un paleec mums mihla, dahrga, šwehta un muhšcham neašmirštama.

Ja gan, muhšu širšs jau ir tā šakot šaangušī ar dsimteni kopā un newar to nekad ismest pawišam laukā.

Tapehž mums ari ir jo mihli un patihkami lafit kaut kahdu teifu, kaut kahdu šahstiu, kas šaweenots ar muhšu dsimteni, muhšu dahrgo tehwiņu.

Tā nu ari šekošchais šahsts ašwedis muhs garā, uš kahdu apgabalu, kuru dehwe par jaukako un peewilzigako muhšu tehwiņā, ašwedis muhs uš Widsemes Schweiziju, uš Gaujas jaukākajam lejam un kalneem, uš Gaujas brihnišchīgajeem krašteem, kuri weetam lihdsinajās augšteem kalneem un kraujeem, kuri apaugušchi ar dašchdašchadeem lapu kokeem, eglem un kruhmeem, kuros lafstigalas treez šawas burwigas dšeesmas un sem kureem burbulo šudrabšlaidreec strautini, la-mehr pa lejam un grawam šeed neišklaitamas raibas šmaršchīgās pukites.

Ta gan, zeen. lasitajs un godata lasitaja, tur kur Turaidas, Krimuldas un Siguldas wezo pītu muhru drupi un atleekas rehgojās un mums atgahdina to laiktetu muhru tehviņas wehstūrē, kurā Bīdsemes bruzēziba stahweja pilnos seebos un kurā tā šauttee šobena brahli nopuhlejas ar waru muhru sentšchus peegreest pee kristīgas tizibas, — tur daba atwehrusi mums šawu krahschno kļēpi, kā nekur wišās Baltijas gubernās, un šmaida mums tīk jauki un mihti preti, kā firds, kaut ari wina buhtu nesin kā nowahrgusi un no gurusi, atšpirgst un šmelās jaunu spēku, jaunu zerību.

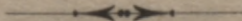
Un tapehž sekoschais stahsts šaistis muhs jo wairaf pee šchi jaukā apgabala, pee minetas Gaujas krašteem, wīnu klintim, alam, plaišmam un strautinēem, šewišchi pee Turaidas šlawenās Gutmana alas, šenās latweeschu šwehtnizas, latweeschu Deewu peeluhschšanas un upureschšanas wectu, šaistis muhs jo wairaf pee Turaidas pils muhru wezajam drupam un atleekam, ari pee tā šauktās „flakterlejas“, kura šawu wahrdu dabujusi no daudsajeem kautinēem, kuri te, sem Turaidas pils krauja notikūšchi, un kurā daudšreis atšlaneja brcesmīgais kara troksnis un peepilbija lauschu firdis baigam šchawšmam.

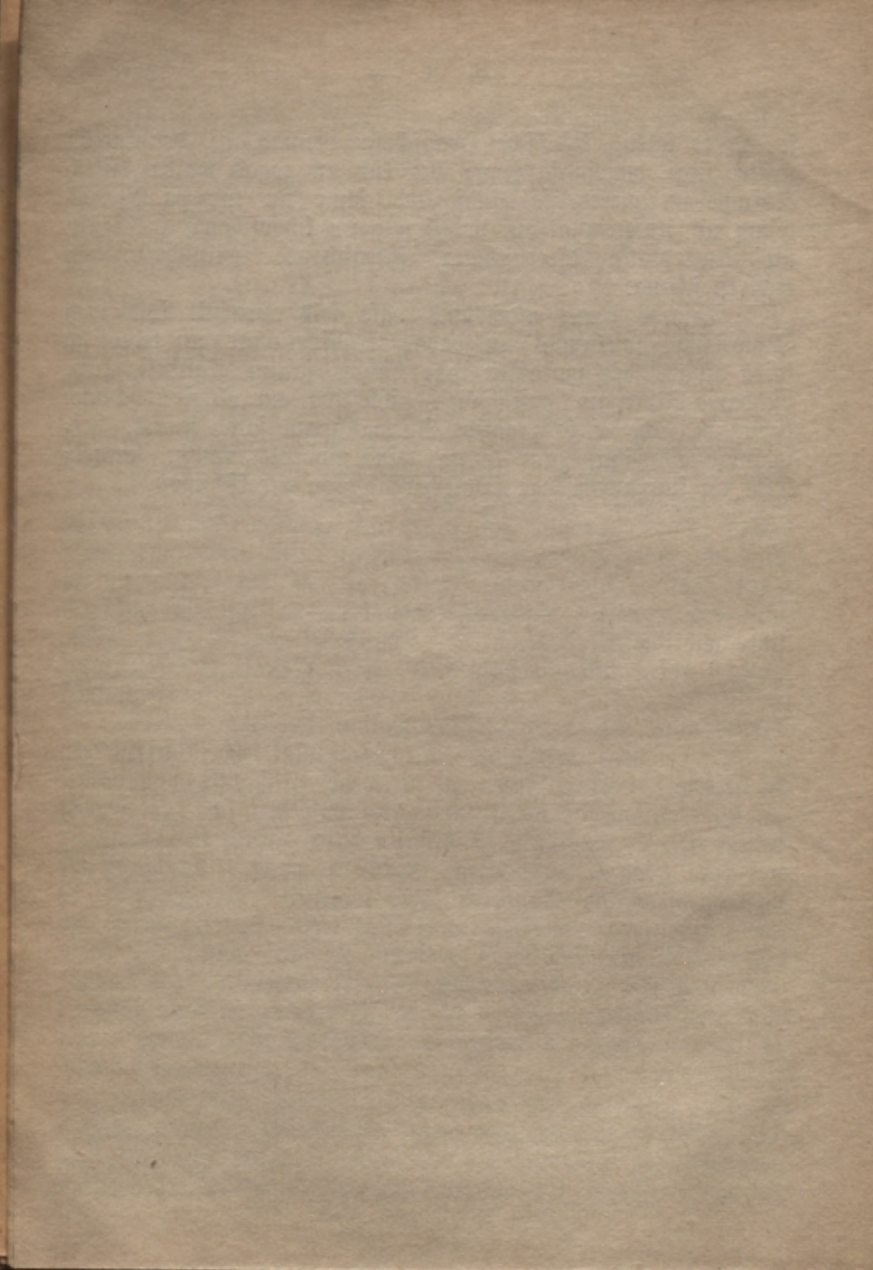
Šchini leja nu ir zihnijūšchēs gan poli gan kreemi, gan šweedri gan brunneeki, gan latweeschchi gan igauņi; jo Turaidas pils tika daudš reišēs no eenaidneekem apšehsta un wišadi špaidita, bet kura bija loti gruhti eekemama. Un neween augstee, beese, stipree muhri to apšargaja, bet jo wairaf stahwā klints krauja, uš kuras mineta pils atradās, padarija to gandrihs par neeekemamu. Kad eenaidneeki mehginaja tai tuwotees, tad no augstajeem muhreem krita semē gan bakti, gan bluki, gan ari almeni, kuri šadragaja eenaidneeku galwas un no stahwās kraujas weldamees semē, šadragaja wīnu lozektus neschehlīgā wišē, tā ka ne reti eenaidneekam bija jaet, neko neišdarijušcham, ar nolaištaw azim, šaunu un ihgnu firdi projam.

Sekoschais stahsts nu grosīšēs ap to laiku, kad ap augščā mineto pili plošijās kara wehtras, ap to laiku, kad šchi pils wehl stahweja pilnā godībā, lepnumā un špilgtumā, nostiprinata wareneem torneem un augšteem, beeseem muhreem,

ja, ap to laiku, kad šče švadscheja brunas un brunineeku
štaltee širgi dimdinaja šemi; bet kur nu tagad walda dšišč
klufums un meers, ja daudš, tad ščur un tur pa Gaujas
lejam un krašteem atškan preezigu ganu lihgošchana, lakstigalu
un zitu putnu dšeedašchana, špeegšchana, šwilpšchana un
tšchirkšteschana.

Tomehr mans usdewums naw wis aprakstīt Widsemes
Schweizijas jaunumus un dabas kraššchumus un tehlot ta
laika ainas, bet pastaštīt par lahdu jaunu šlaisnli, kura
buhdama štipra un pastašwiga mihlestibā un uštizibā šawam
draugam, atdewa labprahtibi Gutmana alā šawu jauno, beš-
wainigo dšihwibu, zaur ko nu wina noderēs muhšu jaunek-
šcem un jaunawam par labu, pastašwigu preešššihmi.

1. nobata.

Sagatawofchanàs us' kauju.

Turaidas pils waktneeka taure atskaneja.

Mezerets sibena spehreens newaretu ta ustraukt minetas pils brunineekus, ka schis signals.

Genaidneeks tuwojàs pilei un ar to peetika.

Brunineeki sagrahba steigfchus ween sawus eerotfchus, leelos, platos sobenus un pihkus un tab dewàs pee saweem firgeem.

Wini jau bija gaidijušchi us' eenaidneeku, tapeh3 tee bija jau kahdu stundu preeksch tam aplikufchees brunas.

Un kas fchos spehzigos, no galwas lihds kahjam apbrunojušchos wihrus usskatija, tam bija teefcham jadomà, ka fchee wihri ir neuswarami.

Un kur tab nu wehl winu trefnee eedihditee, sklaisti apseglotee firgi, kuri sweed3a un kahrpijàs ween, kad eeraud3ija sawus jahjejus, sawus weiklos waldineekus.

Un nu nepagahja ilgs laiks, kad wini sehdeja us' saweem dischajeem kumeleem un gaidija wehl tika pils pagalmi us' sawu preekschneeku, sawu tungu un pawehletaju, kurfch wehl nebija isnah3is no pils laukà un kura firgs, turets no diweem kalpeem, sweed3a ween un kafija ar preekschlahjam, nepazeetigi semi, gaididams us' sawu jahjeju.

Brunineeku skaits nebija wisai leels.

Winu pulks fastahweja is' kahdeem 150 wihreem.

Bet kamehr winu wadons nebija wehl isnah3is no pils laukà, atskaneja par otru reisi waktneeka taure, pasinodama, ka kahds brunineeku pulzinfch tuwojotees pils uswellkajamam siltam, — kurfch tika tuhlin nolai3ts, pils stipree wahrtri atwehrti un spilgtee jahneeki eelai3ti pils pagalmi eefchà, pee tam atskaneja stanas gawiles un sawzeeni:

"Deews ar mums! — Deews ar mums!"

Bija kahdi 100 kaiminu pilu brunineeki, kuri, no Turaidas pils waldineeka usajzinati, bija steigufchees saweem

brahleem palihgâ atgainat eenaidneeku, kurfch ſchoreij jo leelâ flaitâ tuwojâs pilei, gribedams to wiſadâ ſinâ enemt.

Wiſi brunineeki ſinaja, ka ſchini reiſe zihna buhſchot ſihwa un breeſmiga.

Bet to ſinaja ari winu ſeerwas, tapeh3 bajchas, ſewiſchki jaunakâs, gahja ſaweem wihreem lihbfî, gribedamas lihbf ar teem zihnitees, palihbfet wineem uſwarèt eenaidneeku, jeb ari mirt.

Uſkrihtofcha bija kahba jauna, loti flaiſta ſeewa, kurai pee kreijajeem ſahneem karajâs leelâ garſch ſobens, bet kuras rokâs duſeja ſaldâ meedſinâ maſa, mihliga meitina, neſinadama ne no kahdam breeſmam, ne kahdam ruhphem un behdam.

Winai blakus ſehdeja, uſ loti flaiſti noſeglota ſirga, flaiſk, jauns brunineeks, kurfch arweenu uſſlatija mineto kundſi ar ruhphu pilnam azim, un kura iſtureſchanâs lika nogiſt, ka jauna ſeewa eſot wina laulata draudsene un maſa behrnina mahte.

„Wihlâ Scharlote“, jaunais brunineeks laipnu balſi ſazija, „greeſees tatſchu atpakat un ſarga un auklè muhſu mihlo behrnian. Es tewi luhbfu beidsamo reiſi, greeſees atpakat, — greeſees atpakat! — Updomâ labi, to tu dari! — Updomâ jel, ka tawa wahja roka eeſpeh3 loti maſ eenaidneekam ſpihtèt, un tawâ ſwehtais peenahkums ir un paleek, ſehdèt pee muhſu mihlotas meitinas ſchuhpuka“.

„Ne, manâ dahrgais Wilibald“, jaunâ ſeewa maigu balſi atteiza, „eſ newaru beſ tewiſ dſihwot“. Mana mihleſtiba uſ tewi eet pahr wiſu. Un redſi, ſchi maſa buhte, pee manam kruhtim, ir tilai muhſu mihleſtibas augliſ un nekâs wairat. — Bet eſ to nemu lihbfî aiſ mahtes mihleſtibas. Ja tu mirſi niknajâ kaujâ, tad ari eſ un ſchis behrnâ mirſim“.

„Bet kad nu eſ tewi luhbfu jaht uſ Krimuldas pili, kuru, ziſ man ſinams Turaidas eenaidneeks ſchoreij ueaiſkahrâs un tur nogaidit kaujas ſekâs, waj tad wehl palikſi ſche? Scharlote, paklauſi jel manu luhgumu un jahj uſ Krimuldas pili, kamehr wehl laiſk, jo kaſ war ſinât, to eenaidneeks no-domajis darit. Warbuht, ka taſ eelenz muhſ no wiſam puſem un tad mums buhtu neſin ziſ ilgi ſche japaleek. Newaram

ari sinat, ko mehš pašči darisim, waj aigainafimees no pils muhreem jeb ari došimees lejā, iſzihnit leelo zihnu.“

„Tas wišs man weens daudsums, Šharlote trihzoſchu balſi atbildeja. „Kur tu eſi, tur ari es gribu buht. Tawa dšihwiba ir mana dšihwiba un tawa nahwe ir mana nahwe. Lai man noteef ſchā waj tā, es palikſchu ar ſcho behrnu pee tarweem ſahneem, mans bahrgais Wilibald'. Un nu ſneeds man roku, war jau buht, ka augſtaka wara nolehmuſi, ka mums ſchodeen buhs kriſt nahwes rokas, war jau notikt, ka muus japaleef uſ kaujas lauka, tapeh3 ſneeds man roku un apſoliſimees weens otram, kopā dšihwot, jeb ari mirt!“

Un brunineeks Wilibalds nowilka no labās rokas ſawu dſelſchaino zimbu un ſneedsa roku ſawai karſti mihtotai ſeewai, kuſtinatu balſi ſazidams:

„Tawa mihleſtiba uſ mani ir leelaka un augſtaka, nekā mans luhgums, lai tu greeſtos atpakat uſ mahjam, jeb ari jahtu uſ Krimulbas pili, tapeh3 es padodos tawai gribai, kura ſchini atgadījumā naw nekās zita, kā tihra ſchkiſta mihleſtiba; tapeh3 lai noteef taws prahts.“

To teizis, wiſch ſpeeda ſawai mihtotai ſeewai maigi rokn, wilka to pee ſawam luhpam un nobutſchoja to wairaf reiſes.

Bet ſchini azumirkli wini druſzin ſarahwās.

Skalas tauru ſkanas toš uſtrauza.

Brunineeki ſakuſtejās uſ ſaweem ſirgeem, jo ſchini azumirkli iſnahza wina preeſchneeks un pawehlneeks iſ pils laukā un uſtahpa ſawam ugunigajam ſirgam mugurā.

Wiſch pajahja kahdus ſokus uſ preeſchu un tad dewa mahjeenu ar roku, uſ ko wiſi brunineeki apjahja ap to riuki.

„Brahli, draugi!“ wiſch ſkanu tahldſirdoſchu balſi ſauza, „ſtipriſ cenaidneeks tuwojās muhſu pilij un wina ſkaitis ir leels; bet neſaudeſim duhſchu; muhſu rokas ir ſpehzigas un muhſu ſobeni ſmagi uu aſi. Deewš buhs ar mums un palihdſes mums uſwarēt ſipro ſpehzigu eenaidneeku, kahds mums tagad eedroſchinajees tuwotees, gribedams eekemt ſcho pili un muhs paſchus ſamaitat; noſiſtos ſamihdit ſem ſawu ſirgu pakawam un dšihwos aiſweſt projam, muhſchigā guhſtneezibā, muhſchigā zeetumā; tapeh3 rahdiſim winam, ko mehš

špehjam un to mehš waram! Slepənà ganga wahrti eeuaidneekam naw sinami, tapehž pili eektuht eenaidneekam naw eespehjamš. Mums atleekàs tikai un wehl nošpreest, waj atgainatees no pils muhreem, jeb ari dotees lejà un tad tur uš klaja lauka ižihnit šwarigo žihru. — Brahli, dodat šawu špreedumu.“

„Lejà, lejà!“ perkondimdošchi šauzeeni trizinaja gaišu.

„Lejà, Lejà, — eenaidneekam taišni wiršū!“

„Ešmu ar juhšu nolehmmumu pilnà meerà,“ brunineeku preekšhneekš atbildeja. „Ari es tàpat domaju. Ja mehš laufimees šewi aplenktees, tad mums war notikt tàpat, tà ženat, protat: mums war usbrukt bads un petruhkt uhdens; tapehž došimees lejà, tur nupat muhšu eenaidneeki šapulzejàs leelos bars.“

„Lejà, lejà!“ no wišam pušem atšlaneja.

„Bet brahli, šalat man tatschu, to gan tur tahš šewas nodomajuščas darit? Kapehž gan winas atjahjuščas šchurpu?“ Gadobars, — jo tà šauza brunineeku wadoni, — jautaja.

„Augštais kungs,“ mums jau pašihstamais, brunineekš Bilibalds, škanu balfi atbildeja, „winas wehlàs lihds ar mums eet kaujā; winas grib ar mums dšihwot, jeb mirt, grib ar mums eet lejà šwehtajā žihnà. Laujat winam eet mums lihdsi.“

Gadobarim eemirdsejàs ašaras azis.

„Manas mahšas, greešchatees atpakat, greešchatees atpakat un lihdsat labati Deewu par mums un šargajat šawus behruš,“ wišch laipnu balfi teiza. Greešchatees atpakat, greešchatees atpakat!“

„Ne, augštais kungs,“ Šcharlote atbildeja, mehš palikšim pee šawu wihru šahneem un žihnišimees lihdsi, kamehr eenaidneekš nebuhs ušwarèts.“

To šazijusi wina škanu balfi šauza:

„Deewš ar mums, — Deewš ar mums!“

Un wiši brunineeki šauza tai lihdsi: „Deewš ar mums, — Deewš ar mums.“

„Lai noteek šchoreiš juhšu prahtš,“ Gadobars dšiki kuštinatu balfi paškaidroja. „Ejat, ejat šaweem godateem wihreem lihdsi šwehtajā karà, un lai Deewš dod, tà mehš wakarà atkal šche wiši redsetnmoš. — Bet nu uš preekšchu brahli! Uš preekšchu! — uš preekšchu!“

Stakas tauru skanaš atskaneja.

Pils wahrri atbarijās plašchi walā, pa kureem nu bruneeeki dewās, tā bahrgi weefuti laukā, šaukdami:

„Lejā, lejā! — Deewš ar mums, — Deewš ar mums!“

2. nodaļa.

Kauja Turaidas „flakterleja“.

Bija jauka augusta mehnešča deenina, kad Turaidas pils cenaidneeki pulzejās tā šauktaja „flakterleja“ un šagatawojās uš zihnu, leelo zihnu.

Ari wini šinaja, ka šcheem esot darišchana ar špehzigu, išmanigu un noruhditu cenaidneeku. Ari wini nogida, ka daudsi no wineem neredšesčot noreetam wakara šauliti.

Bet tahds jau nu reis ir kareiwja liktens. Un šekošchais pantišch runā tihru pateesibu, šagidams:

„At zif drihs, at zif drihs,
Bašaules štaistums, brangums wihsť,
Wakar jahjam stalti preešchā,
Schobeen lode kruhtis eekšchā,
Nihť jau dšestrā kapinā!“

Cenaidneeki wehl nebija pilnigi šagatawojušchees uš zihnu, kad Turaidas bruneeeki dewās tā šibeneem pildits padebešš gar kraujas kreišo puši šemē. Cenaidneeki eesahkumā išbijās, domadami, ka bruneeeki buhsčot leels škaitš, mašakais kahds tuhštots, — bet kad wini redšeja, ka tee nebija wairak, ka tikai apmehram kahdi 400 wihri, tad winu duhsčha augtin auga un winu preešš uš zihnu peenehmās jo leelā mehrā.

Kahdus 100 šokus no cenaidneeka, bruneeeki palika štahwot un uškatija zeeschi pretineeku pulkus, kuri šastahweja gan iš jahtneekem gan ari iš kahjneekem. Pehdejee bija wišwairak apbrunojušchees ar kara zirwojem, kuri bija peesštiprinati pee gareem, štipreem kahteem. Ari ošolu rungās un egļu wahles bija pa štarpam redšamas; bet jahtneeki bija wiši leeleem šobeneem un gareem piškeem apbrunojušchees.

Geštahjās dšišch klušums.

Gadobars pajahja kahbus desmit lotus us preekschu un tad palika atkal stahwot.

Tapat pajahja ari eenaidneefu wadons kahbus lotus Gadobaram preti.

„Aha“, pehdejais murminaja, „stiprais Radiwils grib schoreij eenent manu pili. Nekas, godigs pretineeks.“ Winseh likas kaut ko pahreelkot, bet tad skanu balfi sauza:

„Radiwil, kapeh3 tu zeli eenaidu pret mani? Kapeh3 tu schodeen nahzi apbrunojees mani apzeemot? — Kapeh3 tu gribi tur plaut, kur tu neefi sehjis?“

„Gadobar, ne meh3 brunneefi wedam karu pret temi, bet redsi, schee nabadsigee eedsimtee, kureem tu esi nolaupijis apmehram trihsdesmit jaunawas un tikpat dauds jauneklus un pawehlejis tos eebahst klosteros, jeb ari aissuhitijis tos projam us Romu. Waj tu ari sini, kahdu nebaru tu esi pastrahdajis? Waj tu ari sini, ka tu esi nolaupijis tehweem dehklus un mahtem meitas, bruhthem bruhrganus un bruhgtaneem bruhtes? Waj tu ari sini zil leelu grehtu tu esi pada-rijis? — Atdobi scheem kareiwjeem wiwu dehklus un meitas un meh3 eefim tuhlin projam, ja ne, tad sini, ka meh3 taru waru salausifim un eenemfim taru pili, kaut ari ta buhtu ar teranda wascham peeplehgta pee debefim!“

„Radiwil“, Gadobars skanu balfi atbildeja, „ko meh3 esam darijuschi, to esam darijuscht paganeem pascheem par labu, kuri til sibsti un spihitigi turas preti kristigas tizibas peenemschanai. Un meh3 negribam zitu neko, ka tikai wiwu dehklus un meitas likt ismahzit Romā par kreetneem kristigas tizibas fludinatajeem. Kad tas buhs notizis, tad tee waras greestes atpakal pee sawejeem un ussahkt swehtibu nesofcho darbu!“

„Waj tā gan?“ Radiwils brehza. „Tā tad nu redsu, ka ari tu esi pahwesta aklais eerozis un schih3 semes bistapa pademigais kalps, Ari es peekrihtu kristigas tizibas i-plahitischanai pee schih3 semes eedsimtajeem, bet ne ar jobenu un patwarigeem, nejaukeem lihdsjekleem. Eedsimtee ir nu mani luhguschji eet wineem palihgā un darit tazwām negehlibam un aplamibam galu un to nu ari schodeen darischu. Suh3 esat tikai ma3s pulzin3sch, kamehr

muhju staitis ſneedſās pee 1500 wihreem. Tā tad tawš un taru draugu liktens ſtahw pilnigi manā rolā un mehš nemiteſimees zihnitees, kamehr tawa wara nebuhs ſatreekta, tawa pils eenemta un minetee jaunekki un jaunawas atdabutas atpakal!”

„Tu leelees, kà Golijats pret maſo Dawidu; bet Deewš buhs ar mums un noboš tewi ſchodeen manās rolās un tew buhs jaatſihſti, ka mehš kalpojām wina ſwehtai leetai“, Gadobars ſtanu, trihzoſchu palſi paſtaidroja. „Tu eſi ſchini azumirkli ſiſts ar aklibu, laiſam gan tapehž ween, ka ari tu pats zehlees no eedſimtajo aſinim, bet zaur brunmeiſtara un biſkapa laipnibu un labwehlibu tizis par to, kaš tu tagad eſi. Un tu padari leelu noſeegumu, atmaſadams labu ar launn. Tapehž gribu tewi ſchodeen nolikt putektoš un pihſktoš, no kureem tu eſi zehlees!“

„Saſoditais neleeti, un tu eedroſchinājees aiſſkahrte wehl manu godu?! — Labi, — tagad tu eſi ari manš perſonigš eenaidneekš. Ražž ſchurpu iſzihnit zihnu, kaħda godigeem brunineekteem peenakkaš!“

Bet Gadobars kleeđja:

„Deewš ar mums, — bet ar tewi welnš!“ — Deewš ar mums! — Un „Deewš ar mums“ ſauza ari Turaidas pils brunineeki, kamehr tauretaji taureja un dewa ſihmi uſ zihnaš eefahkſchann.

Un nu atſſaneja breeſnigš trokſniš pa Turaidas kalneem un lejam. Ak, nu wiſu zauru deenu ploſijās kara wehtra pa augſchā mineto „ſlakterleju“.

Un neween brunineeki un eedſimtajeje ſitās kà lauwas, bet ari ſewwaš, kaš Turaidas brunineekteem bija gahjuſchāš lihđſi kaujā.

Ari Gadobars un Radiwilš ſaſtapāš wairak reiſeš, bet ne weenam ne otram neiſdewāš pagahſti ſawu pretineeku gar ſemi.

Ak, un ſchi zihna bija waren breeſniga.

Seme dimdeja, piħki ſchibeja, daſchi ari ſaluhja pret dſelſchu brunam, aſinainee ſobeni mirđſeja ſchauſmigi ſpoſchajos ſaulēš ſtarōš, kamehr daudž lihki un krittufchee ſirgi apſeđja kaujaš lauku. Aſinš pluhda ſtraumem un tezeja pa maſeem

strautineem Gaujā eefšhā, kuras uhdens nu eefahka krahsfotees farlans.

Ap pulkstēn feshheem pehz pusbeenas israhbijās itin ka eenaidneeki duhschot uswaretaji, bet schini kritistajā azumirkti atsteidsās Turaidas brunnineekēem palihgā kahdi 100 taiminu brunineeki, kuri nu gahsās ar tahdu sparū eenaidneekam wirsū, ka wiau rindas eefahka schlobitees un dascheem šaschluka duhscha us nuli.

Bet ap scho pašchu laiku notika kaut kas fewišchē.

Wairaf eenaidneeki pašuda pamāsam no kaujas lauka un tee, kuri wehi zihnijās, eefahka arweenu wairaf atkaptēes atpafat.

Gadobars domaja, ka eenaidneeki gribot akstaht pamāsam zihnas lauku un beidsot dotees pawišam projam, bet tā nebija wis. Rašhs Turaidas eedfimtajs bija parahbijis eenaidneekēem pils šlepenā ganga durwis, kuras nu tika uslaustas un eenaidneeki eefahka dotees pa mineto gangi pilt eefšhā.

Un kamehr šche leja wehl arweenu zihna tika turpinata, un kamehr Gadobars domaja jau ešam eenaidneekus uswarejis, tikmehr augšhā pili atskaneja uswaras gawiles, kuras šasneedsa beidsot ari Gadobara aušis.

Mehs ešam pašudušchi, winsch eefauzās, „pils no eenaidneekēem ir eenemta! — Brahti, mums nu wehl tikai atleef behgt, jeb ari eenaidneekēem padotees!“

Schos wahrduš dsirdot, brunineeku duhscha šahka šaplakt un ar beidsameem šaules stareem, beidsās ari wiau pretimturešchanās.

Gadobars ar wairaf brunineekēem tika no Madwila laudim šaguhstiti.

Un ar to nu beidsās šchi breefmigā zihna, — zihna, kahdas tani laikā ne reti notika starp Widšemes brunineekēem pašcheem, daschu reiši neeziga eemesla dehl.

Bet Gadobars ar atlikušcheem brunineekēem tika aishwesti us pili un zeeschi apšargati.

3. nodaka.

Kaujas sekas un Turaidas jumpravas atrašanās.

Lai gan eenaidneeki bija zihnijuschees us dsihwibu un nahwi un lai gan wini kauja bija parahbijuschi lauru duhschibu, tomehr guhstekneem neisgahja nemas til slitti, ka tee eesahkumâ bija domajuschi.

Radiwils pamehleja Gadobaru west few preekschâ un usrunaja to schahdeem wahrdeem:

„Draugs un brahli! Koschelloju toti, ka schadeen tiknschas isleetas til deudis asinis. Koschelloju ari toti, redsedams tewi schahdâ neapstauschamâ stahwofli. Bet es gribu tewi tuhlin no ta atswabinât, ja tu man apsolees atdot eesfimtajeem nolaupitâs jaunawas un ar waru atnemtos jauneklus. Gan sinu, ka tu gribi ar scho darbu kalpot swehtai leetai, bet kristigâ tiziba nepeekauj, ja pat aisleeds schahdus lihkus, nepareisus zelus. Ja tu nu darisi pehz mana prahta, tad atdoschu tew un taweem bruineekeem tuhlin brihwibu kâ ari scho pili. Luhdsu, dari tâ, un tew netiks aisslahrts ne mats.“

Gadobars nopuhtâs.

Wina kruhtis zilajâs augschup un lejup.

Wareja nogist, ka tanis plofijas gruhsta zihna.

Uswaretaja laipniba un godaprahts samulfinaja to pawisam.

Winſch eesahka pamasam pahrlleezinates, ka Radiwils nebija wis ussahzis zihnu mantas jeb goda deht, bet weenigi gribedams kalpot taisnai leetai.

Wina galwa nolaidâs lehnâm us kruhtim, kamehr Radiwils usskatija winu platam azim, gaididams us ſawa leela guhstekna galigu atbilbi.

Beidsot Gadobara galwa pazehlâs lepni us augschu, kamehr wina azis ſastapâs ar Radiwila azim.

„Radiwil“, winſch usbudinatu balſi ſazija, „jau ſen pafihſtu tewi par goda wihru, tapehz esmu nupat pahrlleezinajees, ka tu neusſahki scho breeſmigo zihnu ſawa labuma deht, bet weenigi ſawas pahrlleezibas labad, tapehz gribu tawu prahtu ispildit us weetas. Esmu laimigs waredams tew tuhlin isdot

runā ešošchos jaunekšus, tā ari nolauptās jaunavas. Šchihs jaunās dvehjeles atrodās wehl wišas manā pili. Nemi tahs, un atbodi winaš ņaweem peederigeem."

Rabiwils usleħza no ņehdeķļa augšhā.

Wina aņis eemirdsejās preeķa ašaras.

"Balbees brahli", wiņš maigu, kufinatū balfi teiža, no ņhi azumirkļa tu ešī atkal brihwš, eij un pašludini to ari ņaweem draungeem, ņaweem brunineekem. Tomehr mašu ņodu eš tewim gan usliķšhu, proti: leezi pameelot manus atliķušchos landis pirms atstahjam tawu pili. Wini ir nogurufchi lihds nahwei. — Eģ, un tad nahzi atpakaļ pee manis un leezi atnešt ari mums lahbus nekahbus atšpirdšinajumus."

"Manoš pagraboš ir wiħna deeģgan, — peetiķš taweem ļaudim, peetiķš ari mums. Mani brunineeki apkalpoš tawuš duħšģigoš wiħrus un peħģ tam ņadsers kopā muħšģigu braħlibu", Ģadobars paštaidroģa.

Un tā ari notika.

Un nepagahģa ilgš laiks, kad preeģigas gawiles atšķaneģa Turaidas pili. Tika ehšts, tika dšerts, tika teħrsēts un ņmeets; eenaids bija iģģaiģis, tā twaiķi, un wina weetā eestahģās draudģiga ņatikģme, preeģiga lihģģma braħlibas nosleħģģhana.

Bet ķamehr ņeģe augšhā walbija preeķš un lihģģmiba, tikmeħr leģā atšķaneģa eewainoto ņteneģhana, nopuħtas un waidi. Un neweens nelikās par ņeģeem zeeteģeem itin neķo ņinot.

Wini bija pamešt Deewa Tehwa ņinai, Deewa Tehwa fargasģhanai.

Bet ķa ņehahdos breeģsmu un baitu laikds atrodās ari labi, enģeģeem lihdsģigi ģilweķi, tā ari ņeģe.

Un ķamehr pili dšihwajee, tas ir pahri palikufģee brunineeki un ķareiwģi lihģģmoģās, ņmeħģās un gawileģa, tikmeħr redģsam lahdu paweģu wiħru atstahjam pili un leħneem, apdoģigeem ņoleem ķahģjam no ņahwā pils ķrauja ņemē un tad eģam uģ breeģmigo ķauģas ļauķu, ķurģģh bija apģeģts, tā ņatot no weenas weetās ar lihķeem un eewainoteem, no ķureem paģģhi, ķuri wehl paģģehģa tā nekā ķuģtetees uģ preeķģhu, rahdoģās un wilķās uģ Ģauģas puģi, ģribeģdami dģeģēt ņawas ķarģtās ņlahpes, ģeb ari darit ņawam breeģģigām zeģģģhanam ģalu un ģulditees ņewi uģ wiģeem laiteem weģģaģoš wilnos.

Tas bija Turaidas pils štrihwers, wezais Greifs. Wina kreisajā rokā atradās kurvis ar wiņu, maīsi un ziteem atspirdsinājumeem, kamehr labajā rokā bija redsami labi daudsi balti apseenamee. Winšch bija apnehmeeš nelaimigo turvaku šahpes tā nekā dšēnāt un šchahwēt wiņu ašaras, kur tahs wehl bija šchahwejamas. Tur nu winšch staigāja tā schehl-firdigais Samariters starp miruscheem u eewainoteem un palihdseja katram tā ween waredams un spehdams, neprafidams waj zeetejs buhtu Turaidas brunineeks, jeb ari kahds no eenaidneekseem. Ak, un nahwe bija šchini kaujā turejusi warenu plauju; tapehž nu wezajam wihrām bija darba pilnas rokas, kamehr mihligais mehnešis apšudraboja kalnus un lejas, ari šchauschaligo kaujas laukumu un apgaismoja lihkus tā ari eewainotos ar šawu mihligo gaismu un kamehr neškaitamas šwaigsnes staroja pee plaschajam debesš telpam.

Vi un žil winšch jutās laimigs, ja kahds wiņu ušskatīja laipnam, pateizibas pilnam azim, laimigs, ja kahds wiņam pašajija mahju balši paldees.

Beidsot peekusis un noguris winšch taišijās atstāt kaujas lauku un dotees mahjup, bet kaut kas šewišchš aislaweja wiņu no tam, jo šawada šwešchada balšš speedās wina aušis. Winšch palika stahwot un klausījās. Un nu winšch šadsirdeja masa behrnina raudašchanu un kunkstešchanu. Uj to puši pagahjees, no kureenes raudašchana nahža, winšch ceraubšija kahdu jaunu, štaistu, augstakas kahrtas dahmu nokautu un šaplošitam drehbeem gulam starp ziteem lihkeem. Winas labā rokā bija aplikusees kahdam jaunam, ari nedsihwam brunineekam ap kaklu, kamehr winas kreisā rokā bija ušlikusees uš masu behrninu, kuršch nu sihdis šawas mahtes atdšišušchās kruhtis, bet neapmeerinats, eesahžis schehli raudat un waimanāt. Wezajam wihrām duhrās šchi masa behrnina behdigais listens tā nasis firdi. Winšch nolcežās pahr to un pamanīja, ka tas bija toti štaists mihligs radijuminsch un išskatījās tā jauna mihliga rosīte starp nepatiškameem dadscheem un ehrlschkeem. Un lai winšch gan atradās schauschaligā breesmu weetā tomehr wehl neko no breesmam nesinaja. — Winšch nu celīka tukšchajā kurwi atlikušchos šašcenamos, panehma maso wahrguliti uš rokām, speeda to pee šawam kruh-

tim, nofkuhſtija to wairaf reiſes un aſaras ritinadams celika to minetâ kurwi, murminadams:

„At tu mans mihtais, maſais wahrgulit, mans mihtais behrnin, neraudi nu wairs! Gribu tewi kopt, ehdinât un aullêt. Buhſchu no ſchi azumirkka taws tehws un manai wezenei buhs buht tawai mahtei. Tu mans maſais pumpurinſch, es gahdaſchu par tawu uſplaukſchanu un uſſeedeſchanu“.

Un nu winſch eeſahka ſolot lehnam uſ ſinamâs pils puſi un kahpt pa ſtahwo pils frauju augſchâ, arweenu paſtatidamees uſ kurwi, kurâ duſeja maſais, tagad nedſihwâs mahtes auſlejumſ.

Weidsot winſch noſkuhwa atkal ſawâ dſihwoſki un kur tad pret ſawu ſeewu pagreeſees, trihzoſchu, pa balai ari uſbu dinatu balſi ſazija:

„Mihtâ, labâ ſeewina, nupat peedſihwojn atkal ka Deewa zeli ir brihniſchligi un neiſprotami, jo redſi, Deews panehma mums preekſch kahdam nedetam dehlinu, bet nu nahz un paſtatees, to winſch man celika ſchini nakti kurwi, proti: maſu, mihligu meitinu“.

Wezâ kundſe neſinaja aiſ leeleeem brihnumeem un preeka to teikt, to ſazit. Wina paſtatijâs mihleſtibas pilnam aztinam uſ maſo, ſlaiſto, newainigo radijumu; bet kad wina dabuja ſinat, kur un kahdâ apſtahtli winas godigais, labais wihrs ſcho behrnu atradis, tad ari winas azis eeſagâs leelas aſaru pehrles un noriteja lehnam pahr winas mihligajeem waigeem uſ maſo meitinu, kamehr pahr winas luhpâm gahja:

„Ir jau labi mans mihtais wezais; peenemſchu, peenemſchu ſcho maſino par ſawu; Deewa nolehmmumam jau nez drihſtam pretotees“.

To ſazijuſi wina iſnehma maſo meitinu iſ kurwoja, nobutſchoja to wairaf reiſes un tad celika to ſawâ mihtſtajâ gultâ.

Maſâ meitina atwehra ſawas mihligâs aztinas, ſtatijâs uſ Greiſa ſeewas laipno ſeju un paſmaidija wairaf reiſes, par to godigâs wezenes ſirds uſgawileja waj lihſ pat augſtajam debefim.

Un nu abi weziſchi apnehmas ſcho maſo, daiſo ſtah dinu kopt un audſinât, ſawa nomiruſchâ dehlina weetâ, ap-

nehmās par to rūhpetees un gahdāt, tā par šawu pašču behrnu.

Pa tam masā meitina aisharija atkal aztinās un aishmiga šaldā meedšinaā, nesinadama, ka ta pašaudejuse šawu meefigo mahti breešmigajā kaujā, nesinadama ari, kas ar winas notizis un kur un kahdās rolās wina atrodās, nesinaja ari, kahds liktens to šagaiba.

Bezais Greifs nu gan apklauschinajās pehz behrna wezakeem, šewiškli pehz wina wezaku radeem, bet neweens nesinaja pašajit, tā tos šauj un kur tee dšihwo; bet mehs gan masakais sinam šchi behrna wezaku wahrduš, proti: Wilibalds un Scharlotte, kuruš redšejam garā, Turaidas pils pagalmā, pee šagatarošchanās uš kauju, šarunajotees; bet kuri nu abi bija kritušchi „flatterleja“, uš breešmiga kaujas lauka. Bet no kureenes šchis laulats pahris bija nahzis un pee kahdās kahrtas tas peedereja, to narw wehl neweens isdibinajis lihds šchai pašchai deenai.

Kamehr nu Greifa šewa aukleja un loloja maso meitinu, tikmehr brunineeki ehda un dšehra lihgsmodamees tā pa kasham, aismirdami pagahjušchas deenas breešmas.

Bet otrā rihstā cenaidneeki atstahja Turaidas pili un aishgahja projam, lihdsplanemdami eedšimta nolaupitās jaunawas un ar waru atnemtus jauneklus, kuri un kuras nu drihs ween atradās šaweju widū, preezadamees un preezadamās par laimigu atkalredšejchanos, kamehr pilskungs Gadobars nošuhkaja tilai pirkstus. Ari wina pagrabi nu bija tukšchi, tā ari wairak wehršchi tikušchi nokauti, lai cenaidneekem buhtu šwaiga, garšhiga gala ko šachstees.

Bej to wišu bija ari daudš kreetni brunineeki kritušchi, neween zaur šobena ašmini un garajeem piškeem un kauju zirweem, bet ari zaur eedšimto osolrungu un egļu wahlu belšceneem, kuri nu wehl guleja neaprakti šem minetas pils krauja, apšegdami gandrihs wišu flatterleju.

Teek teiktš, ka pee lihšu paglabāšchanas esot pagahjušchas wešelas trihs deenas.

Bet kamehr tas wišs notika, wezajam Greifim bija atkal šewišchās ruhpes dehl masās atraštās meitinas. Winšch jau nesinaja, waj masinā esot křistita jeb ne?

Beidsot abi wezišči nošpreeda ka behrns esot jakristi. Un kad atnahža šwehtdeena, tad wiini to aišneša uš basnižu, kur to preesters nokristija, un uš wiinu wehlešchanos nošauza to par Roši.

4. nodala.

Turaidas jumprawas jeb Rošes behrniba un jauniba.

Zilweka muššča šmaida tīfai weenreij preeks un laime, un ta ir behrniba un jauniba.

Lai behrns ušaugtu nesin zil nabadšigos apstahklos, to- mehr behrniba un jauniba paleel winam neaišmirstamas lihdi pašam firmam wezumam. Kura firmgalwoja širds gan ne- šajuhšminajās, eeminotees tos jaukos laizinus, kur wiinu ap- kampa preeks un laimiba, kur ruhpeem un raisem nebija wehl nekahda wara par širdi un prahtu, turpreti lihgšmiba meeloja wina jauno širdi un gan, kur tam wina aplahrtne parahdijās jaukās, škaištās krahsās, kur wišs, wišs tam uššmaidija preezigi preti. — Ai, dahrgā, mišļa behrniba un jauniba, kas gan juhs war aišmirsi? — Kad mani špeesch dšihwes gruhumi, dšihwes nastā, dšihwes behdas un ruhpes, tad domaju par jums. Tad atzeros juhsu laimigos, preeku pilnos brihšchus, kurus es bešruhpiigi pawadiju; bet atzeros ari, ka wišeem muššu preekeem beidsot buhs gals un daudš, daudš ahtraki, nekā to domajam. Tad atzeros, ka wišs tas, kas šhini pa- šaulē muhs preezinaja un laimoja, wairs nekad neatgreesifees atpakaļ uu nogeedu zil nepastahwigi muššu dšihwes preeki, tad atzeros, ka gabi aiššfreu kā putnu špahrneem, ari muššu behrnibas un jaunibas štundas, tad nogeedu un šamanu, ka pašaulē wišs mainās un pašuhd un ka šeho wišs drihs preekā lihgo un tad atkal wišs drihs, jo drihs šlihd nižzibā un suh- stibā. Tomehr lai nu buhtu kā buhdams, behrniba un jau- niba ir un paleel debesš muššu ihšajā muššchā muššu laimi- gākais brihdis pašaulē.

Ka nu wiši zilweki, tā ari Roše peedšihwoja šeho jauko, neaišmirstamo laiktmetu. Ai, un winas behrniba bija pateesi jauka un laimiga. Wezee Greiši ruhpejās un gahdaja par

to, ka par ņawu pašču behrnu. Un lai wina nebuhtu ween-
tule, tee bija peenehmūšchi wehl ņahdu rada meitinu par ņawu,
wahrđā Ģermine.

Tā tad nu Roņei bija ari mahšĆna, ar kuru wina ro-
talajotees un ņkraibidama aplahrt pa pils dahrsu, pawadija
preezigas, ne muhšĆam neaismirstamas deeninas. Winas ap-
ņahrtne bija ari peenehmūsi jauņaku weidu.

Breesnigee kari bija uš ņahdu laiku apluņuņchi un ņal-
dais meers walbija ari pa Widsemes Schweizijas ņaluceem un
lejam, ņamehr Turaidas pils torni noņtatijās lepni no augstā
ņahwā ņlints krauja lejā.

Un ņĆahđā meera laizinā Roņe pawadija ņawu jauņo
behrnibu, — ņawu jaunibu, un ņas tas jauņakais un
wislabakais pee tam bija, bija tas apstahlis, ņa wezee
Greifi nopuhlejās agri jo agri eedehtit winas jaunaja ņir-
ninā tikumibu un palauņĆanos uš Deewu un ņawu ņungu
un pestitaju. Ari weetejais garidsneeks, kursĆ wezōs Greifus
daudņreis apmekleja, tapehĶ ņa winšĆ tos tureja par labeem
deewbijigeeem lautineem, peegreesa Roņa ņawu wehribu un ari
no ņawas puņes to pamahzija bihtees Deewu pahr wisam
leetam, bet neween to brihtees, bet ari mihtlet, no wisas ņirds,
no wisas dwehseles, no wisa prahta un turet wina wahrdu
ņwehtu. TapehĶ naw ari ņo brihnitees, ņa winas ņirds un
prahts neĶās ari uš Deewa namu, jo gandrihĶ ņatrā ņweht-
deenā, ņad ņwani aizinaja laudis ņwehtnizā uš DeewņalpoņĆanu
tad redņam ari Roņi ņteidsotees uš tureeni un lihĶ ar zitam
draudņenem ņmelamees iņ ta ņunga pagalmju awoņĆeem ņew
ņwehtibu un meeru, pee ņam winas dņeedaja jauņas, mihtligas
dņeeņmas, ņew pašĆam par labu, bet Deewam, debeņs un ņemes
Walditajam par godu.

Tahđā nu Roņes behrniba un jauniba.

Teek ņazits: ņahđā tawa ņirds un dwehsele, tahđs buhs
ari taws ahrejs weids, tawa ņeja.

ņĶo wahrdu pateesiba peepildijās pee Roņes leelakā mehrā.

Winas ņĆlihtā, deewbijigā dwehsele atņpoguloĶās ari uš
winas ņeju. Roņe bija tik ņĶaista un peewilziga, ņa wehl ne-
weena jaunawa nebija redņeta, ne Turaidas pilt, ne ari winas
aplahrtne. Wiņi, ņas ween to redņeja, palika ais brihnumeem

stahwot un noslatijas us šķaisto, burwiņo jaunawu ilgī, ilgi eepleshstam mutem un platom azim. Winas nenoleedjamais šķaistums šaguhstija pat pirmā azumirkli latra zilweka firdi, weens daudžums, waj tas buhtu jaunš jeb wezs, bagats jeb nabags, augsts jeb semš.

Tomehr neween winas šķaistums apbuhra Turaidas pils, kà ari apfahrtejos laudis, bet ari winas labširdiba un dwehseles glihtums jò leelà mehra.

Bet kur zilwekà walda labširdiba, tur parahdàs ari labdariba.

Roses labdariba bija pašihstama tuwu un tahlu.

Kur ween wina redseja lahdu šmokam behdàs un nelaimē, tur wina bija kà labais engelis šlaht un nepameta wairs to, pirms nebija tam kà nelà pašihdsejuši un wina ruhpes un behbas isgaisinajusi. Un kò wina darija, to darija pašemibà mihlestibà, pazetibà un wisleelakà lihdszeetibà.

Ari šaweem audšchu wezakeem wina bija no firdš pade-wiga un paklausiga, pee kam wina daudšreis šazija:

„Mihlā mamina, tagad esmu peeauguši, tagad tew naw wairs jastrahdā un japuhlejās. Tagad nemšchu tarvus darbus us šaweem kameescheem.“ Un kò wina apnehmās, to ari darija.

Tā tad Roše nodereja tikumibas, pademibas, paklausibas, lihdszeetibas un pašemibas sinā daudš jaunawam par labu preekššihmi.

Tapehž naw ari jabrihnās, kà wina eekaršija daudš jaunektu firdis. Daudš un daščhadi prezineeki nahza winas bildināt, daudši un daščhadi godigi jaunekli gribeja to eeguht šew par mihlu šewinu, daudši no wineem aistrahdija us šawu godu, šawu šeltu un šudrabu, šawu mantu un bagatibu, šawu augsto šahrtu, bet Roše negahja wehl ne pee weena, peešlahjigi un laipni paškaidrodama, kà šchi wehl nedomajot prezetees, jò šchi juhtotees wehl par jaunu un negribot ari til agri ščkirtees no šaweem mihleem, dahrgeem wezakeem. Bes tam wina ari domaja: „Šan Deews peešuhstis man to ihsto, kuru tad ari nekaweschos nemt par šawu wihru.“

5. nodala.

Wiktors.

Wahzija, kahdā kalnainā jaukā apgabalā dšihwoja kahds deembijigs, turigs wihrs ar ņawu laulato draudseni, kura dehlu ņanza par Wiktoru.

Teef ņazits, ka behrs jau rahdot kahds wihrs buhschot, un ņchee wahrdi lils peepildotees ari pee Wiktora. ņau no pat masotnes parahdijas wina bagatas gara dahwanas, tapeh3 tehws nu ruhpejas, zit eespeh3ams par ņawa weenigā dehla iņglishtibu weenā, kā otrā ņinā.

Un kad dehls bija uņaudsīs par ņkaiņtu peemihligu jau-nekli, tad tehws peedsihwoja to leelo preeku, ka dehls wareja eestahtees Tibinas augstskolā un eesahkt ņudēt teesu ņinibas.

Bet nu usbruka tam leelas, neparedsetas behdas.

Tehwa mantibu aprija uguns leesmas un winņch nomira aij behdam un ņirdehsteem, tāpat ari, neilgi peh3 tam wina labā, ruhpigā mahte.

Wiktors nu palika weens paņaulē. Rabadsjiba un truh-kums eesahkā wina kameeschus speest, un peespeeda to iņstahtees no minetas augstskolas un eesahkt kaut ko zitu. Bet ko? tas nu bija ņwarigs jautajeens jaunajam wihram. Par laimi kahds radineeks nehma to pee ņewis un ismahzija to par kreetnu dahrsneeku. Un kad winņch bija peerahdijis, ka ņawu amatu pilnigi un pareisi protot, tad tam bija, peh3 ta laika para-duma jazelo un jausturās kahdu laizinu ari pee ziteem dahrs-neekeem, lai waretu ņchahdā zekā paplaņchināt ņawas ņinibas. Echis zelojums bija tam no leela ņwara. Winņch uņnehma to ar preeku, ņewiņchi jau tadeht ween, ka tam jau prahts nehās apņtatit paņauli. Wairak Wahzijas apgabalōs un pilņehiās kahdu laiku uņturejees, daudj slawenus un kreetnus dahrsneekus apmeklejis un no teem eeguwis arweenu wairak plaņchakas un augstakas ņinibas, winņch dewās wairak uņ ņeemeem, itin kā paredsadam, ka tur winam uņeeņchot jauna, jauka zeribas ņwaigņne, jauna, mihliga ņaule, jauna dšihwes laime. Winņch zeloja un zeloja kamehr nebija nokluwis ari Widsemē, kur winņch dabuja ari newiņchus ņināt par Turaidas jumprawas, jeb labaki ņakot par Turaidas Rojes ņkaiņtumu, deembijibu,

lihdszeetibu, pašemibu un labširdibu un nu wina dšina kahds neredšams špehšs uš Turaidas pili, jo wišch domaja;

"Man Jaredš ņhi ņkaištā buhte no kuras, tā ņatot, runā waj wiša pašauļe. Man wajaga dotees uš Turaidas pili; warbuht ka man tur uššmaidis jauna zeribas ņwaigsne, jauns preeks, jauna laime."

Un wišch gohja un gahja, kamehr nebija ņawu mehrki aiššneedsis. Ai, un tad wišch eeraudšija Turaidas pils torņus un muhrus, tad wina širds eešahka ditti puštēt, bet ka- pehž to wišch pats lahgi nešinaja. Tik to wišch nogida, ka wina kruhtis mainijās zeribas ar ņchaubam un preeks ar ņawadam ņehršaldam juhtam.

Beidšot wišch atradās Turaidas pils wahrtu preekšā, pee kureem wišch nu peedaušija un pagehreja eelaišhanu. Pehž kahdam minutem pils wahrti atwehrās un jaunais zelo- tajs eegahja puštotošhu širdi pa teem pils pagalmi.

Bet nu ari stahjās winam zelā kahds ņkaišs brunineeks, jautadams, no kureenes ņhis gan nahšot, uš ko Wiktors at- bildeja:

"No Wahžijas."

"Kahds jums mehrkis?"

"Meļļu weetu."

"Dahršneeka weetu."

"Dahršneeka weetu?" brunineeks atfahrtoja; "Man leekas, ka juhs ešat preekšch kaut ko labaku dšimuschi, nekā par weenkahršchu dahršneeku. Waj juhs neešat tikai kahds ņpeegs?"

"Ne, tas eš neešmu wiš," Wiktors drošchu balši atbil- deja, "mani dokumenti apleezinās, ka ešmu godigs zilweks."

"Parahdat man tos."

Wiktors paļaušija uš weetas, išwilkā iš ņahņkešchas ņa- wus dokumentus un pašneedsja tos jaunajam brunineekam, ku- rus nu tas nehmaš lašit un pehtit.

Beidšot wišch bija ar lašišhanu galā un Wiktoram pa- ņneegdams atpaļal laipnu balši teiza:

"Juhs ešat runajušchi pateesibu; tikai nošcheloju, ka ņchini azumirkli muhju ņcheligais pilskungs, Gadobars, naw mahjā, jo bei wina juhs gan newarat nekahdas ņkaidras ņinas

dabuht. Bet greeſchatees tur pee muhſu wezà pils ſkrihwera, Greiſa, warbuht ka tas jums warès kà nekà iſpalihdjèt; bet ſargajatees, ka juhs ne-eemihlatees wina ſkaiſtajà meità,“ winſch pajmihnedams peemetinaja.

Wiktors ſarahwàs.

Brunineeka wahrdi atgahdinaja to, ka winſch nu eſot tai buhtei, no kuras un par kuru tas bija tikdaudj domajis un til leelu ſlawu dſirdejis, gluschi turu.

Brunineeks pamanija jaunà wihra ſajukumu, ſneedja Wiktoram roku, ſajidams:

„Peedodat, ka es eedroſchinajos ar jums druſzin pajokotees; es nebuhtu pateeſi to darijis, ja juhs man nepatiftu un es juhs nezeenitu. Juhs eſat ſkaiſts, jauns wihrs, tapeh3 laime pee ſeeweſcheem jums netruhks un kas war ſinàt, ka muhſu pils ſkaiſtulei iſees, kad wina juhs eeraudſis; es bihſtos ka wina nepaſaude tikai ſawu ſirdi, kuru eeguht naw wehl lihdj ſchim neweenam laimejees.“

Wiktors noſarka lihdj auſim; bet brunineeks ſajija:

„Naſkat, es juhs pawadiſchu Greiſa dſihwokli.“

Un nu wini gahja ſtingreem ſoleem pahr plaſcho pils-pagalmu uſ ta wihra dſihwokli, kurà Wiktors zereja atrast un redſèt to buhti, to jaunawu, kuru tas jau ſapnos bija redſejis un kuras dehl winſch bija nahzis uſ Turaidas ſtipro pili.

6. nodaka.

Wiktora pirmà ſatifikšanàs ar Roſi.

Kad zilweks tuwojàs kahdam durwim, aiſ kuram winſch zere atrast un redſèt kahdu mihligu, ſkaiſtu buhti, kura tà ſakot jau eepreeſch eenehmusi wina ſirdi, tad wina dwehjele eedrebas un wina prahts ſakustàs, tapat nu bija ari ar Wiktora, kad winſch ſtahweja preeſch wezà Greiſa dſihwokla durwim, aiſ kuram winſch zereja eeraudſit debefchligo Turaidas jumprawu, ſkaiſto Turaidas roſi.

Wairaf reiſes winſch iſſteepa ſawu labo roku, gribedams peedaufit pee durwim, bet winſch atwilkka to wehl arweenu

atpakaļ. Sawadaš jaušmas šagrahba wina dwehšeli. Winam iškļās tā, itin kā wīnšch stahwetu pee paščas paradīses wahrteem, kureem nu wajašbeja atwehrtees un wīnu elaišt eekšchā debešchīgajos pagalmjos, neišsakamās laimības un neišteizamo preeku oštā.

Beidsot tatschu aišskahra wina roka durwis un lehni eeklaudšecni atškaneja.

Un nu wīnšch dširdeja, ka lehni, gari, bet stihwi šoti tuwojās durwim un kahda dobjā balšs eesauzās:

„Eekšcha!“

Un weens špedeens, — durwis bija walā un Wiktors stahweja wezā Greiša preekšchā.

Bezais wihrs ušskatija jauno wihru ar redšamu labpatišchanu. Wīnšch lašija uš Wiktora šejas, ka eekšch šchi jaunā zilweka mahjojot gaišchš gars un nesamaitata dwehšele.

Šalabdeenojušchees wīnšch tuhlin ušaižināja Wiktoru apšehštees uš kahdu krejšlu, kamehr pats palika stahwot.

„Bet nu pašakat man, kungs, ar to buhš man jums pašalpot?“ wīnšch jautāja.

Wispirms ar neko,“ Wiktors atteiza. Pateizos par juhšu laipnibu; druszin wehlatu lišchu jums kahdu luhgumu preekšchā.

Šchos wahrbus runadams wīnšch škatijās wisapkahrt, bet ta buhte, kuru tas gribeja ceraudšit nebija redšama, jo Roše neatradās šhini azumirkli ištabā, bet bija išgahjuši pa pils dahršu paštaigatees.

„Labi, labi, mans kungs,“ Greišs peemetināja, „laika jau deesgan. Bet pašakat man tatschu, no kureenes juhš nahškat un kā šauz juhšu tehwiju?“

„Nahku no Wahžijas, kura ari ir mana tehwijs,“ Wiktors atbildeja.

„Aha,“ Greišs eesauzās, to jau tuhlin domāju, kad es juhš ceraudšiju, jo šchi seme nedšembdinā tahdus šmuidrūs, škaištus šehnuš, kahds juhš ešat. Tā, tā, tad juhš ešat wahžecšs.“

Šhini azumirkli atwehrās durwis un kahda engelim peeklihdšinajama buhte cenahza ištabā. Wiktors šamulša, no wīnas leelā škaištuma, bet ari Roše šarahwās, jo wina wehl nefad

nebija redsejusi tik skaištu jaunelli, kahds ichis Wiktors bija. Winas firds eebrebejas to usskatot. Tomehr wina sneedja tam peeflahjigi rofu un apšweizinaja to jo firsuigi, lai gan pati nojarka ta beete.

Wiktors nu pastahstija scheem labem lautineem sawu dsihwes gahjumu un beidsa ar sekoscheem wahrdeem:

„Es nu jums esmu wisu, itin wisu pajazijis, bet nu luhdsu man palihbjët atrast kahdu semes gabalu, kuru gribu ihša laika pahrwehrt par skaištu, seedošchu dahrsu. Man nepatihk wairs greestees atpakal us Wahziju, lai gan wina man ir dahrga un mihla, tomehr man schkeet, ka liktens nolehmis, ka man buhs palikt sche, jo es šajuhtu, ka mana firds sche ka setin peeseeta un es newaru wairs no schi apgabala schkirtees!“

Kad Roze Wiktora wahrduš dsirdeja, tad winas firds palika preeziga un sawu mahti usskatot, pajmaidija, jo ari wina šajuta, ka jaunais, skaištis wihrs schai neesot nebuht weenalbsjigs, bet ka tas eenemot schahs firdi ihsto weetu. Ari Wikturu wina usskatija mihlestibas pilnam azim, kamehr ap winas roschainam luhpam norinkojas šaldi, debeschfigi šmaidi.

Schee mihligee, šaldee šmaidi un ichis burwigais skateens jamulšijnaja Wikturu ta ka winšch tikko nenokrita no kahjam semē.

Bet wezee Greifi nogida itin pareisi jaunā, brašča wihra šajufumu un wina dwehjeles šakustibu, pee kam wini pašmaidija. Wini pamanija ari, ka winu mihlotai meitai net klahjotees wis daudj labasi un ka ari winas firds atrodotees us zela juhtim. Beidsot wini luhdsja Wikturu sehstees pee galda un eebaudit to, ko mihlais Deews ir dewis un peeschkifris.

Behz paturetas maltites Greifs šazija:

„Zuhs man pirit šazijat ka wehlatees kahda dahrsneeka weetu, jeb ari kahdu semes gabalu, kuru juhs gribat pahrwehrt par seedošchu dahrsu, un es preezajos par juhsu labu gribu un par juhsu jaukajam zeribam, labi, zeru ka jums warbuht laimešees tahdu atrast Siguldā, jo tur aij pils muhreem atrodās kahds ispostits un palaisis dahrsis, kas jenaki ejot bijis koi skaišts, bet tagad winšch lihdsijnajās gandrihš

tulknesim. Tapeh3 es stipri tizu, ka Siguldas pils kungs eerahdis jums scho dahrsu un peenems juhs par dahrsneeku, jo winsch ir leels puku draugs un skaištu stahdu zeenitajs. Ejat ween drofschi us tureeni. Es wehlos no firds, lai jums iseetu wiss par labu, jo tad meh3 waretum dsihwot tuwu kaiminos, protams labâ jatiziba un meerâ. Bet to wiju juhs warat isdarit rihtâ. Schonakti paleekat pee mums un atpuhschatees no jawam zefa gruhribam, zefa smagajam gaitam.

Wiktoram schee wahrdi bija loti pa prahtam, jo nu winsch zereja, ka dabuschot ar Kosi kahdus azumirklus parunatees un usturetees kahdus brihschus winas turwumâ.

Un tâ ari notifa.

Wiktors dabuja ar Kosi parunatees pee kam winu azis saskatijâs un winu firdis sapratâs bet winu firdis sakusa arweenu wairaf kopâ.

Bet beidsot, weens otram firnigu labu nakti nowehlejuschi, gahja pee meera, pee saldas dusas.

Turaidas pili un winas apfahrtnê nu gan waldbija nakts flusjums un swehtums, bet newis tâ Wiktora firdi jo tanî plofijâs pirmo reisi wina muhschâ leeli, nesawaldami mihlestibas wilni, Rose, skaištâ, debejschigâ Rose, rahdijâs wina gara azu preefschâ, weenigi schi Turaidas jumprawa eenehma wina jaunajâ firdi mahjas weetu un eesahla tur walddit kâ karaleene; jo tif skaištu, mihligu un peewilzigu buhti, kahda Rose bija, winsch wehl nebija nekad redsejis, lai gan winsch bija deesgan tahlu, jawâ ihfajâ muhschâ, zekojis un deesgan dauds un daschadas jaunawas redsejis. Tapeh3 nebrihnifimees, ka winsch newareja schini nakti ne azi aisdarit, jo wina firds kahwâs ar mihlestibas domam, lai gan wina lozekli bija no garâ zekojuma pateesi noguruschi. —

Un ko gan te teikt un sazit?

Ja gan, neko zitu, ka:

Ai, kahds spehks mahjo mihlestibâ! Spehks, kas wiss pasaules skreemelus dsen un treez, spehks, kas stiprinâ wiswahjako, noguruschako wihru, bet ari speh3 milschus nogahst semê. Schis spehks nu ritina ari zilwefa firschu skreemelus un padara zilweku behrnus ar engeleem lihdsigus; bet patajsa dascheem ari firmus matus un isdehdejuschus waigus. — Ai, un

labi tam zilwekam, kam winšch rahbās arweenu laipnis, ūcheligš un labwehligš wišos dšihwes apstahklos. Labi tam, kam winšch atwehra paradises wahrtus un eewadija to paradise eefšchā, kam winšch eedewa muhscha laimi, muhscha pateefšus preefus, labi tam zilwekam, kam winšch eedwehja kruhtis jaunu zeribu un radija tajās jaunu dšihwes ūauliti. — Un ūchis ūpehls likās Wiktoram nešot laimi un preeku, jo kad rihta ūaulite apšeltija Turaidas kalnus un lejas, apšeltija Gaujas kraštus un klintis, apšeltija ari pilu tornus un muhrus, tad ari Wiktora ūirdi bija ušlehtuši paštahwiga mihleštibas ūaulite, mihleštibas zeribas rihta gaišchums, košchums un ūpošchums, kas winu meerinaja, preezinaja un drošchinaja un tam eedwehja dwehšeljē jaunus ūpehls, lai gan winšch wišu zauru nakti nebija aisdarijīs ne azi, bet zihniješ ar mihleštibas waru un ūpehlu, pee kam tas bija tizis ušwarets un winam bija gribot negribot japadodās mihleštibas ūpehlam, mihleštibas warai. —

Bet ari muhsu ūkaištajai Rošei nellahjas wis daudš labi. Ari wina pawadija pirmo reiši ūawā muhschā bešmeega nakti, nodarbodamās ar ūawam domam gar Wiktora ūkaišto augumu, gar Wiktora bebešchigajam azim un gar wina rošchajameem waigeem. Ari wina nogida un ūajuta, ka ūchis jaunais, brašchais wihrs gan buhschot laikam tas, kuram winai wajadšejchot ūewi atdot un tam peederēt uš wišu muhschu. Bet, ak, pahr zilweku domam walda wehl daudš augstakas domas un pahr muhsu milšu mihleštibas ūpehlu wehl leclaks ūpehls; jo Deens bija nolehmis wišu, itin wišu pawišam zitadi, nekā wini bija zerejušchi, lai gan tee weens otru pateefi mihleja un weens otram peekehras ar meesu un dwehšeli, ar wišu ūirdi un prahtu.

7. nodala.

Wiktorala.

Kas Widšemes Schweiziju buhs apmeklejis un winas dabas jaukumus apbrihnojīs, tas buhs ari, Gaujas lejā, netahli no Turaidas pils, ceraudšijīs ūahdu leclu klintis alu, kuru no-

šauz lihds šcho baltu deenu par Gutmana alu un tā to wehl šauls arweenu, kamehr ween lafstigalas apbseedās Turaidas Rošes likteni un kamehr ween Gaujas upe gar wianu tezes, un kamehr ween augtā klints krauja pastahwēs, kurā wina atrodas un kamehr ween šklaidrais awots is winaš ņenam tezes, dobamees, tā dsintarsklaidris strautinsch us Gauju, ar kuras uhdeneem tas šaweenojees, pasuhd muhju azim. Schi ala nu tā radita preekšč weentulibas mihlotajeem, jo šche zilweks juh-tās pilnigi atschkirts no wišas pajaules un winaš troščhna. Schini alā nu Wiktors ar Roši wakaros šatikās, jo tikslihdj šaule bija nogahjuš, tad ari Wiktors steidsās no Siguldas, kur wiščh tā dahrsneeks dsihwoja, us augščhā mineto alu, un tad tur, ar šawu karsti mihleto Rošiti, pawadija pirmās mihlestibas laimigos brihščus, kamehr lafstigalas pa apfahrtejeem fruhmeem šlandinaja šawas šehr-šaldās dšeesminas un kamehr mehnešis islehja šawu maigo, mihligo gaišmu us Widsemes Schweizijas kalneem un lejam, grawam un pakalneem, un kamehr nešaitamas, šudrabgaischas šwaigsnes staroja pa plāščhajam, neišmeš-rojamam debešs telpām Un lai gan daudsi par šcho jauno lauščhu mihlestibu šinaja, tomehr neweens winus par to neapšlanda un neweens netrauzeja wina laimigos azumirklus, debeschkigos brihščus, Un tā jau minets, tikai lafstigalas apbseedaja wina mihlestibas laimi, mihlestibas preekus, mihlestibas firščhu baudijumus. —

Bet Wiktors, gribedams šawai mihlakai kahdu šewiščku preeku pagahdat, eesahla ižiršt otru, mašaku alu, kuru, kad tā bija gatawa, wiščh puščhkoja ar šklaitam, šmarščhigam pukem, šawai dahrgai lihgaminau par preeku un labpatišchanu un par jauku mihlestibas šihmi un apleezibu. Schini alā wiščh eezirta ari šawu, tā ari Rošes wahrduš, tapehž wina nošanja ari, ņenaf, par Wiktora alu. Bet kurā weetā wina pateesibā atrodotees naw šklaidri nošakams, bet jadomā gan, ka leelās alas kreijajā pušē kahdus pakahpeenus us augščhu, kur wehl tagad kahds pamajas alas weidigs eedobjums redšams nu kuru wehl tagad daschi to dehwe par Wiktora alu. Protams, ka no šchihš augstaki atrodoschās alas un wareja labaki redšēt Siguldas pili, Siguldas kalnus, tā ari wišu Gaujas leju. — Schini puščhlotā alā nu Roše šagaidija wakaros šawu dahrgo

Wittoru, šawu karsti mihtoto bahlelinu, šawu lihgowaini un šawai mahšinai, kura to arweenu pawadija, blakus šehdedama, flaušijas uš putniun dšeedašchanu un awotianu burbulošchanu. Šeh nu wini pawadija šawas mihleštibas jaukatos brihtinūs, weens otram šwehti šolidamees buht uštizigi lihds kapa malai, lihds beidsamam dwaščas wilzeenam. Mi, un zif preezigi wini nu raudšijas nahlotnē, zif daudš šaldas zeribas nepeepildija winu širdis un zif jaukas dšihwes ainas neparahdijās winu gara azim kas to nu wišu war wahrdos išteikt.

Bet at, kamehr mehs štaigajam daudšreis tā šakot, pa jaukam, seedošchan puķu lejam, lihgodami un gawiledami, tik mehr daudšreij nepamanam nebuht, ka muhju preešchā jau atwehrees tumšchais, baigais, wehšais kaps, — un at, kamehr mehs daudšreij šmaidam un preezajamees mihleštibas laimibā nepamanam nebuht, ka nahwe jau likuši šawus špaidus, šawas lamatas ap mums. Ja gan, kas gan war pašajit ko rihtā mums liktens atnešis, un kuršch gan war apgalwot, ka rihtā muhs netihs lihku drahnās un ne-eeliks no mums kahdu šchaurajā, pazeetajā gultinā, — šahrkā? —

8. nodala.

Adams Jakubowštis un Peters Študriņšch.

Kā jau augšchā minets, Roše ušauga tahdā laikā, kad ap Turaidas pili neplošijās kara wehtras, tahdā laikā, kad meers walbija pa Widšemes Šchweizijas kalneem un lejam. Bet pee tam mums naw jadomā, ka Widšeme nu bija tihra no cenaidneekseem un ka pa to netika westi kari, ne, nebuht ne: bet ka jau preešchwahrdā minets, tad wairak Širopas walbineeki to gribeja cekarot un peeweenot šawai semei, tapehž karšch plošijās wehl arweenu pa šcho Deewa semiti un nemitejās to ar šawam breesnam peemeklet. Kara wehtras plošijās wehl arweenu gan ap Rigu un zitam, gan leclakam, gan masakam pilšehtam un pilšehtinam. Tapehž naw ari jabrihnās ka pa šcho gubernu wasajās apkahrt daudš behgli un laupitaji, kuri waj nu bija padarijušchi kā kareiwji kahdu uošegumu, jeb ari

bihdamees no nahwes aismufuschi no jaweem kara pulkeem projam, un nu wasajas slepeni apfahrt gan sagdami, gan laupidami, gan schahbus tahdus waras darbus pastrahdadami. Ziti apdomajuschees, peenehna ari sweschos kara pulkos deenestu, jeb ari kahdu zitu weetu. Ja, daschi uswedàs ari godigi un zaur uszihtibu un kreetnibu palika pat par brunineekeem un nereti eemantoja slawu un godu.

Un tà zitur, tà Turaidas pili bija eeraduschees diwi potu behgli, weenu jauza Adamu Jakubowski, otu Peteri Skudrinu. Birmais bija potu kara deenestà usdeenejis par karoga junkuru, bet pehdejas deenejis tà prafts saldats. Tomehr wini abi bija stiku un niku pilni jewischti Jakubowski, turam galu gala bija no jawa pulka jabehg projam, tapehz, ta winsch jawam preekschneekam bija eedewis kreetnu pliki par ausi. Wina beedris un padewigais kalps, Skudrinisch, gan nebija tant kahdu jewischku noseegumu padarijs, tomehr Jakubowski padewees ar firdi un prahtu, bija schmauzis tam lihdsi.

Labu laiku blandijuschees apfahrt gan sagdami, gan laupidami, kamehr nebija kahdà labà deenà eeraduschees Turaidas pili, tur tee pils kungu, Gadobari, bija tif ilgi luhguschti, kamehr winsch tos nebija usnehmis jawà deenestà. Winsch gan laikam to nebuhtu darijis, bet Jakubowski winam patika. Wina deesgan skaistà seja, wina weiklà istureschanàs, skaidrà waloda un skaislais augums, darija us Gadobaru koti labu eespaidu. Ari Skudrinisch bija deesgan peewilzigs no ahreja usklata.

Tà tad wini nu atradàs Turaidas pils, kunga deenesta un uswedàs eesahkumà koti labi.

Bet par nelaimu Jakubowski bija metis jawas azis us Kosi, scho skaissto, seedoscho Turaidas jumprawu, scho debeeschigo buhti un nu eesahka lihsti tai wisur patal, gribedams nogaidit isdewigu azumirkli, turà winsch waretu atflaht skaisstulei jawu mihlestitibu un to bildinàt par sawu bruhti, lai gan ari winsch sinaja, ta ta jau bija Wiktoram Siguldas dahrsneekam solijusees un tam atdewusi roku un firdi.

Un tahds azumirkis ari atnahza.

Kad Kose kahdà deenà atradàs weena pati pils dahrsa, tad Jakubowski islihdà peepejschi is kahda paleela jaiminu

fruhma un nostahjās Roſei zela, tura eeſahſtumā nobijuſees neſinaja ko teikt, ko ſajit, kamehr Jakubowſkis nometas winaſ preeſchā zelos, kuſtinatu balſi ſazidamſ.

„Deedodat, ſkaistā jaunkundſe, ka eſmu eedroſchinajees trauzēt juhſu meeru, bet eſ newareju zitadi darit, jo mana ſirds ir pilbita ar tiſ karſtu un leelu mihleſtibu uſ jums, ka tai naw wairs meera ne deenā ne naſti, tapeh3 apſchehlojatees par mani un dahwinajat man ſawu pretmihleſtibu un neatſtumat mani no ſewis, pirms neeſat dewuſchi man ſawu jawahrdu, pirms neeſat manas karſtās mihleſtibas ſlahpes dſiſinajuſchi! — Luhdſu, nedomajat jel, ka eſ eſmu ſliktats par Wiktoru, kuram tatſchu naw netahda nahſamiba, un kurſch, tur raknajās un rof kā wehras pa Siguldas pils dahrju, dehſtidamſ un apleedamſ neezigās, newehrtigās pukes un nederigū ſtahduſ. Redjat, eſ eſmu brihws wihrs un deenu kā brunineeſ juhſu pils tungam un waru, laimigā atgadījumā, eemantot godu un ſlawu kaſ tad protamſ ari uſ jumſ pahrees.“

„Jakubowſki, uſzelatees,“ Roſe ſtingru balſi ſazija, un newdroſchinajatees nekad wairs ar ſaweem mihleſtibas paſkaidrojumeem manu weentulibu trauzēt. Eſmu, kā juhſ jau leekatees ſinot, Wiktoru bruhte, un ka tahda nelauſiſchu nekad ſawu wahrdu. Luhdſu, atſtahjat mani ſchini paſchā azumirkli, ja negribat, lai ſauzu peh3 palihdſibas.“

Jakubowſkis uſzehlās kahjās un uſſtatija Roſi ar ſwehrodamam azim, kamehr pahr wina luhpam gahja.

„Jaunkundſe, lai Deews dod, ka jums ſchee wahrbi nebuhtu janofſchehlo. Bet to eſ jums ſaku, ka eſ jums un Wiktoram ſaturinaſchu tahdu pirii, kahdā juhſ wehl nekad neeſat pehruſchees! Un nu neaimirſtat, ko eſ jums eſmu ſchini azumirkli, kurā juhſ nepeenemat manu mihleſtibu un mani, tiſ ſtrupu atraidat, kā to wehl lihds ſchim man neweena jaut nawa naw uſdroſchinajuſees darit, ſazijis. Bet nu dſihwoja, ſweikas un weſelas un neaiſmirſtat nekad ſawu peeluhdſeju, Jakubowſku!“

To teizis, winſch eezirtās ahtri zeros un paſuda uſtrauktās Roſes azim.

Roſe aiſſkrehja kā ſtirwa uſ ſawu wezaku dſihwofli, bet

neſazija neweenam itin neſo par nejanſcho atgadijumu piſ
bahſâ.

Bet no ſchi laika Jakubowſkis un wina beedriſ Skud-
riſch eefahka palaiſtees un ſchuhpot, neiſpildija wairſ kahrtigi
ſarvus peenahknmuſ, un kad beidsot wairaf ſuhſiſibaſ nahza
piſ kungam par wineem preeſchâ, tad winſch toſ kreetni iſ-
ſunija un atlaida no deeneſta.

Un nu tee eefahka atkal ſagt un laupit un padarija wiſu
apfahrtini nedroſchu.

Pa deenam wini blaudijâſ pa meſcheem apfahrt, bet pa
naktim tee uſturejâſ kahdaſ werſtiſ no Krimuldaſ piſ, tâ
ſauktajâ Welna alâ.

9. nodaka.

Blehðiba un wiltiba.

Teef teiftſ, ka ari iſ ſkaidram debefim warot iſſchau-
tees ſibens un ſamaitât zilweku, tâ taſ peepildijâſ ari
pee Roſeſ.

Bija loti jaukſ julija mehneſcha deenas rihtſ, kad Roſe
bija iſgahjuſi laukâ un klaufijâſ uſ preezigo putniſu dſeeda-
ſchann un ſtatijâſ Deewa jaukaja dabâ. Sewiſchki ſcho
been wina jutâſ loti laimiga, jo winâſ mihtakaiſ bija
wafar wafarâ Gutmana alâ, uſ taſſ teizis :

„Dahrgatâ, drihtſ, drihtſ buhſim pilnigi laimigi, jo drihtſ
ween eſ tewi wediſchu pee laulibaſ altara, kur muſſ preeſtera
roka ſaweenoſ uſ wiſu muhſchu un eſwehtis muhju ſiſchu
beribu. Ai, zi! tad buhſim laimigi, un neſahda wara muhſ
wairſ newarêſ ſchirt; tu peedereſi man un eſ tewi!“

Œhee wahrði ſtaneja wehl arweenu Roſeſ auſêſ, kâ
jauka, ſalda muſita.

„Ja gan, ja gan, manſ dahrgaiſ Wiktor,“ wina mur-
minaja, „tawa, tawa muhſchigi! — Tawa dſiſhwojot, tawa
nomirſtot! — Wiktor, eſ dariſchu tewi laimigu, un neſahda
ſeewa nebuſſ pahraſa par mani. — Nahz, jel nahz, jaukaiſ
laimes brihtini, nahz ween nahz, eſ gaidu uſ tewi, — eſ gaidu

ar nepazeetibu, jo gribu ņavam draugam tapt peelaulata, jo aštraki, jo labaki."

Bet ņamehr winas ņirbs bija ņalbu juhtu pilna un ņamehr winas dweņele lihģsmojās un garwileja, tikmehr eenahģa pa Turaidas pils wahrteem ņahbs wehstneņis eelņhā un melleja pehģ Roņes. Bet ņad winņh to bija atradis tad tas nopeetnu balņi ņazija:

"Žeenita jaunkundse, man no Wiktorā jaunkunga ir uņdots juhs ņweizināt un jums turklaht pateikt, ņa winņh nah-koņhā wakarā newarot uņ ņinamo alu wairs eet un tur ar jums ņatiltees, jo winam eņot aštri jo aštri jajelojun no Siguldas projam. Bet ja jums prahts un patilņhana eņot, tad lai juhs aiņejot ņhodeen pulkņten diwpađsmitos, pušdeenā, uņ Gutmana alu, tur winņh tad jums ņazijņhot beidsņamās ardeewas."

ņhī wehstis nu bija Roņei lā ņibena ņpehreens iņ ņlaidram debestim un duhrās lā abejās puņes greeģigs jobens winas ņirdi. Wina tiko nenogihba. Waj ņchahda nu bija Wiktorā mihleņtiba? Waj ņchahdi nu bija wina ņwehtee ņwehri un apsolijumi? Waj ņchahda nu bija wina weņhana pee lanlibas altara? — Ai, un tur nu bija wina ņaldee mihleņtibas wahrdini, ņas winas jauno, newainigo ņirņniņu preeģinaja un meerinaja un winas ņchihsto, deewbijigo dwehņeli eelihģsmoja un winas garu apģaiģmoja? Ai, un ņhī behdu wehstis, ņkaneja til ņatreeģoņhi, lā wina neušdroņhinajās wehstneņi gandrihņ ne uņņtatit un newareja tam eeņahkumā atbildēt ne wahrdina. — Ehrmigi, — loti ehrmigi! — Waj Wiktorš pateeņi nu gribeja winas pawiņam atņtaht un ņahda eemeņla deht gan? Tomehr beidsot wina ņanehmusees tam pajazija, lā ņhī buhņhot gan Wiktorā wahrdeem paņlauņit un eet uņ ņinamo alu.

ņad wehstneņis ņchos wahrduš dsirdeja, tad tas dewās aštri ween projam un nepaņkatijās wairs ne atpaņat, ņamehr Roņe noņkatijās behdiģu ņirdi un gruhtu prahtu paņat un ņamehr winas azis pildijas ruhktam ņchehluma aņaram.

"Wiktor, mans bahrgais Wiktor," wina ņehriģu balņi ņazija, "waj tu pateeņi gribi mani atņtaht? — Wiktor, waj tas war buht, lā mums wajaga til aštri ņchirtees? — Waj

tu pats to laimi, kuru muhju mihlestiba rahdija, tif ahtri atkal isgaisinasi? Baj tew pateesi jazelo tif ahtri projam, — projam us wiseem laikeem, us wisu muhschibu? Ak, garais, garais rihts, steidsees, steidsees ahtri projam! — Wihla pusdeena nahz drihfi, nahz drihfi, lai waru atkal dujet pee sawa Wiktora fruhitim, lai waru to aplampt un speest pee sawam fruhitim, lai dsirdu atkal wina mihlos, jalbos wahrdinus, lai sanemu atkal wina karstas, debeeschigas butschinas, kaut ari winas buhtu tahs beidsamas! Baj dsirbi, mans dahrgakais, mans weenigakais, es eeschu, es eeschu pusdeenâ us alu, titai sagaidi mani, sagaidi mani, sawu Rositi, kas tewi mihle, mihle, kâ neweena zita buhte wisâ plaschâ pasaulê, un mihles wehl arweenu, kamehr nebuhs gahjusti pate kapâ!“ —

Ak, un tã nu aptumschojãs pirmo reisi Roses dsihwes faulite un baigas schaufmas esagãs winas mihlestibas pilnãs fruhitis, kamehr winas flaisias azis pildijas asaram un winas dwehsele gruhitam behdam. Winai pahrgahja aufsti drebuli pahr wisu meesu, kad wina eedomajãs, ka schai nu wajagot scho behdigo, pa dalai ari mihklaino wehsti pasazit saweem mihleem wezakeem, saweem labdareem. Tomehr tam wisam nu wajadseja notift, un tas notifa ari.

Bet Greifi bija prahtigi lautini. Wini neleedsa wis Rosei eet us alu, turpreti wini wehl paslubinaja un pamahzija sawu behrnu, sazidami:

„Ej ween, Rosite, ej ween, un pahrleezinajees, zil daudf wehstnescha wahrdeem ir pateesibas klaht un zil ne. Warbuht ka wijs ir titai blehmas un gluschi neefi un warhuht ka Wiktors nesina no teem itin neko; tapehz ej ween meit un pawehli tam Rungam wisas leetas, gan winsch daris.“

Pusdeena tuwojãs.

Rose jataisijãs us eeschamu. Bet kã? —

Ak, wina jau gribeja sawam Wiktoram parahditees beidsamo reisi flaisita un glihta, tapehz wina apwilka jaunãs, gaischi silas sihschu drehbes, isschuhtas un isrotatas pehrlem un puķem, sazidama:

„Bruhtei wedãs bruhtes fahrta un rotas, kaut ari buhtu ar tahm jagulstãs kapã.“

Un wina isgresnojas pateesi tà, itin ka winai buhtu ja-
eet ichodeen pee laulibas altara.

Beidsot wina panehma kahdu jarlanu sihschu keshas
drahniu, kuru Wiktors tai bija kahbas deenas atpakal dah-
winajis, apstatija to nopeetnu seju un tad sazija:

„Ja gan, schis lakatinsch nu noderes manam asaram, ku-
ras man tagad ritès un ritès, kamehr ween elposchu; bet winsch
man ari atgahdina, ka bruhtei wajaga buht ustizigai lihdi
nahwei, un tahda es ari gribu buht, dsihwojot un nomirstot.“

Bet lakatina stuhri bija eschuhhti sekoschee wahrdi:

„Esi ustiziga lihdi nahwei!“

Un tad nu winas apgehrbs bija kahrtiba un rotas pee-
listas jawas weetàs, tad Rose aisgahja, sawas mahfiras pa-
wadiba, us jinamo alu.

Bet ejot palita winai toti gruhti ap firdi. Wina jutàs
tà kahda leela noseedsneeze, kas ejot us soda weetu, kas ejot
gruhtai nahwei preti. Wina jutàs, tà kahda puke, pahr kuru
gahjusi salna pahri un nopostijusi tahs seedus. Wina statijas
wairak reises us pili atpakal, itin ka ta gribetu sazit ardeewas
jaweem mihleem wezakeem, jawam draudjenem un paschai pilei
sazit ardeewas us wiseem laiteem. Wina sofoja lehnam us
preekschu pa Gaujas jauto, seedoscho leju, kamehr winas slaita
galwina nokahràs arweenu wairak un wairak us kruhtim. Ak,
nu winai islikàs wijs, wijs, tà tumšs, baigs sapnis, tà baiga,
beedinajoscha aina. Wina gahja, nesinadama, ka zela galà at-
radischot agro kapu, ka zela galà wina kritischot nahwei auf-
stajàs rokàs. Ak, un wina redseja, ka debešs atwehràs un
randadami engeli nokahpj no debešim semè un behdigam sejam
skatotees winai azis. Tad winai islikàs, itin ka ta dsirdetu
basnijas swana behru skanas un sehru dscešmas dscedam, pa-
waditas no scheslam raudam un gaudam.

Ja gan, wina domaja, ka tas wijs noderot winas behru
gahjeenam, noderot winas behrem; wina domaja, ka winas
beidsama stundina esot klast un tumšchais nahwes segs drihs
ween klahschotees pahr winas atdsisuscham meesam. Ari da-
schadas baigas un nejaukas ainas parahdijas winas gara azim.
Rose redseja nejautus, melnus franktus un ishalkuschas wahr-
nas ap kahda nejauka zilweta lihki lidinajamees, pee kam schee

putni nejauki un reebigi ķerksteja šavus leelos knahbjus plaschi jo plaschi atplešdami. Auksti drebuli winai pahrgahja par wisu meesu un winas dwehšeli šagrahba šawabas, beedinajoščas šchauschalas. Bet lai gan winai parahdijās tahbas baigas ainas, tomehr wina gahja uš Gutmana alu, kurā ta zereja šatftees ar šawu dahrgo firds draugu, šawu karsti mihloto Wiktoru, šawu firds lolojumu.

Un kad wina eesahka par to atkal zeešchaki domāt, tad tai palika labaki ap firdi, un winas dwehšele eesahka atkal šmeltees šewim jaunu zeribu, jaunu droščumu un winas prahts noskaidrotees.

Deewu peeluhgdama wina eesahka eet ahtrakeem šoleem uš preešču, kamehr winas luhpaš murminaja :

„Kam trihzi firds? — Nedrebi, nedrebi jel, kad baigas ainas parahdās tawam gara azim. — Retrihzi wis, kad ašaras mainās ar šehram un gruhtam behdam, kad tawa laime leekās buht isputejuši un isgaisuši, kad bahrgais listens ahrdija tawu laimi un isputinaja tawus preefus, jo Deews wisu sin un redš un šedš tewi šaweem mihlestibas špahrneem. Stahw fluju, stahw fluju baigā, nemeerigā firds, kaut ari nahwes aukšlā roka tewi šagrahbtu, tad fini, ka Kristus taws Pestitajs neatstahs tewi ne azumirkli un eewedis tewi šawā laikā šawā lahju namā, šawā meera un preeka walstibā.“

Ja gan, Rošei bija šchihsta, deewbijiga firds, tapehž wina palahwas uš to Wisuwareno, uš to, kas šwaigsnem zetu rahda un šaulei un mehnesim špreešč zetu. Tapehž wina ari domaja :

„Lai nahš, kas nahšdams, Deews mani neatstahs un šargās un glabās un nelaus manai lahjai šlihdet, ne ari manai firdij alotees, bet palihdšes tai buht pastahwigai un uštizigai lihds beidsamam dwaščas wilzeenam. Ja, Deews nelaus man palikt kaunā un nelaus man křist negodā un pašušchanā, bet ušturēs manu firdi šchihstu un škaidru lihds lapa malai.“

Un tā wina nu noktuwa Gutmanu alā, kamehr winas mahšina pagahjās tahlaki Gaujas lejā eekšchā, pluhkdama šlaisstas, raibas, šmarščigas, pukites, ar kuram puščlot šawu mahšu, kā wina to jau daudšreis darijuši: Bet kad nu Roše ne-eeraudšija nefur šawu Wiktoru, tad bailes un behdas šagrahba atkal winas dwehšeli, kamehr par winas luhpam gahja:

„At, mans dahrgais, mans weenigais Viktor, warbuht kamehr es ſche uſ tewi ilgodamas gaidu un ſehrojos, tu jau eſi tahlū, tahlū no manim projam! Viktor, wai tu eſi mani pateeſi perwihlis un peekrahpis. Warbuht, ka es nu eſmu atſtahta no tewis un ka nu mani ſagaida nebaltaſ, aſaru un behdu pilnaſ deeninaſ. Taſchu ne, — ne, — Viktor, tu jau newari buht tit launſ un zeetſirdigſ, tu jau newari melot, jo tu eenihſti meluſ un leekulibu, tapehſ gaidiſchu ar pazeetibu uſ tewi, kamehr tu atnahſi un weldſeſi atkal manāſ karſtaſ ſirſchu ſahpeſ, manāſ baigāſ dwehſeſeſ ſlahpeſ. — Tapehſ nahſ jel nahſ, manſ weenigaiſ, — nahſ, — nahſ, — pee tawam fruhtim buhſ man ſalda duſa, pee tawam fruhtim eſ atkal atſpirgſchoſ no ſawam behdam un bailem, pee tawam fruhtim baudiſchu atkal beſgaligu mihleſtibāſ laimi un neiſſaſamu preeku! — Nahſ, jel nahſ!“

Uu ſchini azumirkli wina dſirdeja kahduſ zilweka ſoluſ, bet tahduſ baiguſ, tahduſ ſchaubiguſ, tahduſ ſwehſchuſ un nepaſtaſtuſ, itin ka kahduſ ſwehſuſ winai tuwotoſ, kaſ ſawā aſinſſaſkaſribā, gribetu awju pulkam uſkriſt un to iſgaiſināt un ſamaitat! At, ſkaiſtā, mihla meitina, ſanemeeſ, ne lahziſ, ne wilkſ tewim tuwojāſ, bet launſ, breeſmiguſ zilwekſ, kaſ daudſ, daudſ niſnakaſ un plehſigakaſ, nekā ſchee meſchaſwehri redſi, — redſi, — ka tur aiſ fruhma kahda breeſmona aziſ ſwehro, — redſi, — redſi, — ka winiſch gluhn uſ tewi, ka tigers uſ ſawu upuri, redſi, — redſi, — ka wina ſeja peenem welniſchſigu uſſkatu un ka ap wina luhpam rinkojaſ auſſti zettſirdigi ſmatdi! Dahrgā Turaidāſ Roſite — tawa pahrbaudiſchanaſ ſtundina ir klaht, jo ſchiſ welnſ zilwehka ahda, grib aptraipit tawu ſchliſhto ſirdi ar netiklibu un nolaupt tawu godu kā ari aplaiſtit ſcho kluſo alu, ſcho eedſinto ſwehmiſu, tawam ſchliſſtam nenoeedſigam aſinim!“

10. nodaka.

Turaidāſ jumprawaſ, Roſeſ, nahwe.

Ro eſ tagad ſchini nodalā ſchaufmigu uſrakſtu, to wehlati apleezinajiſ un iſteiziſ Adama ſakubowſka beedriſ un padewigaiſ kalpſ, Peters ſtudriſch. —

Al, un tas neleētis kāš bija apnehtmees Rōsi ſamaitat, nebija nekāš zits, ka mums jau paſihſtamais behglis un waſankis, Adams Jakubowſkis.

Kad wiņſch eeraudſija Rōsi weenu paſchū ee-ĕjam alā, tad wina ſirds uſgawileja aiſ welniſchķiga preeka un laimibas.

Rōſe, pehķ kuras wiņſch jau ſen tihķoja, nu atradās, tā ſakot, wina rokās, wina warā!

Iſi krukmeem iſlihbdis wiņſch bewās tuhlin Rōsei klat un wairak reiſes pret to nirgodamees palozijees, mehdoſchu balſi ſajija:

„Ēſi ſweizinata, tu ſkaiſtā mihla Turaidas jumprawina, tu ſkaiſtā ſeedoſchā Turaidas Rōſite! Tu, kā redſu, gaidi ſawu mihlato, bet wiņſch nenahs wiſ, tapchķ eſ eenemſchu tagad wina weetu! — Ai, dahrgatā ſaki man tatſchu, kapehķ tu trihķi? Gaiſam gan ſalſti? — Nu nekāš, nekāš, — pazēetees tikai maſu brihtinu, manās krukhtis deg karſtis mihleſtibas uguntinſch, pee kura tu wareſi papilnam ſaſilditees! Nahķ tikai tuwati, nahķ tuwati, mana mihlā, ſkaiſtā pukite! Pee manam krukhtim uſſeedēs tew daudķ ſkaiſtatās pukites, nekā tahs, kuras tu turi ſawā daitajā, apatajā rozinā proti ſaldo, gahrdō butſchinu pukites. Nahķ, nahķ tikai ſchurpu un ſneedi man ſawu balto rozinu lai waru to padewigi noſkruhſtit, par ſihmi ka tu ſhini jaukajā deeninā peederi man — ja, man — man un neweenam zitam! Ai, laime, ai preeķ, ar tewi buht weenatē; jo par to nekāš, ka manš beedris un padewigais ſulainis ari ir ſche tuwumā; tu jau ſini, ka kalpeem naw brihw to iſplahpat un iſpauſt, ko wina kungi un pawehlneeki dara, weens daudſums, labu jeb launu!“ —

„Regantneeks,“ Rōſe eebrehzās, „ka tu eedroſchinajees man ar ſchahdeem negehligem, nekāunigeem wahrdeem tuwotees?! Projam no manam azim! — Noſt no manis! — Œkrej ween ſkrej pa eĕjahķto zelu uſ elli, bet neaiſkari mani, kāš tatſchu naw tew itin nelo nodarijuſi launa, un kaut ari man buhtu jaeet wai paſchā nahwē, tomehr eſ palikſchu ſawam Wiktoram uſtiziga lihķi beidsamam dwaſchās wilzeenam!“

„Ēo tu ſaki mana dahrgā ſirdſpukite,“ Jakubowſtis nezauku balſi teiza, „tu neeĶot man itin nelo nodarijuſi launa? — Ne, — ne, — mana aztina, ſchoreiſ tu melo un neruna

wis pateefibu, tapeh3 nahfichu tawai atminas ipehjai dru3zin palihgâ. Redsi, firjina, waj schis pats Jakubowstis neguleja rei3 Turaidas pilsdahrjâ tawâ preekschâ uf zeleem, atklahdams tew jawu karsto neaprobeshoto mihlestibu, un luhgdams padewigi winam dahwinât jawu pretmihlestibu? — Nu waj naw tâ? — Bet ko tu dariji, tas tew paschaj buhs wislabaki sinams, proti: tu winu atraidiji strupi un ihfi un galu galâ gribeji man padarit nelaimigu gribedama faukt peh3 palihgeem. Un nu schis pats Jakubowstis stahw tawâ preekschâ, bet newis wairs tâ luhdsejs, bet tâ brihws pagehretajs, un lai gan wina drehbes ir skrandainas un noplifusichas, lai gan wina waigi ir eekrituschi aif bada un truhkuma, tomehr schis laimigais azumirkkis usjwer simtkahrtigi wisus isbanditos ruhtumus, un gruhumus, kuras lihds ichim ejnu panesis un iszeetis, isbandijis un peedsihwojis! — Nah3 schurpu, dahrgalâ, nah3 schurpu un dodu man wispirms weenu jaldu, gahrdu busichinu, kura tomehr tikai buhs preekschispehle muhsu mihlinaschanai, muhsu wiszeeschakai draudsiwai, kurâ firds ar firdi jakuhst kopa par weenu weenigu buhti un kurâ dwehjele ar dwehjeli mihli skuhpstas. — Nah3 schurpu, — nah3 schurpu!“

„Atlahpees, negantneef! Tawa kaisliba padarijusi tewi ahrprahntigu! — Projam no schejeenes, un atstahji mani weenu!“

„Tas man nenahf ne prahntâ,“ Jakubowstis welnischigeem imaideem pasklaidroja. „Ja tu negribi buht mana seewa, tad tomehr manam meejas kahribam tu noderefi. Sawu kaunu un nelaimi tu jau Wiktoram nepastahstiji!“

To teizis, winsch eesauzâs:

„He, Studrin, nah3 schurpu, schai aitinai jafaseen kahjas, pirms to nozehrpan; leelâs ka wina spahrdisees!“

Un winsch metâs lihds nahwei nobijuschâs jaunawai flahf, kamehr nu ari Studrina stahws parahdijâs sinamâ alâ.

Rose, nabadsite, weena pati buhdama, tika ahtri ween pahrwareta un pagahsta gar semi, pee kam wina schegli, schegli luhdsjâs, darit winas dsihwibai galu, bet Studrinisch sagrahba jaunâs flaisstules feltsteltainos matus un tureja winas galwu pee jemes, kamehr Jakubowstis atrahwa wala

sprahbsi, kas šatureja vinas drehbes, bet pee kam iskrita šarkans sihschu lakats.

Rose lakatu ceraudsijusi eesahka mihligu balši luhgtees, šazidama:

„Zakubowfski, paklaufees jel, to es tewim šazischu: Redsi, mana mantiba gan ir masa un naw wehrts, ka par to runa, bet šhis šarkanaš sihschu lakats naw šamatšajams ne ar kahdu naudu, jo tas šatura šewi neisprotamu, brihniššhigu špehku; šcho nu tewim dahwatu, ja tu mani tikai atlaištu ar godu.

Šchim neezigajam lakatam ir tahds špehks, ka tas, kam wišch klast newar ne no kahda šobena zirteena, ne ari no kaut kahdas lobes tapt eewainots.“

Zakubowfskis paštatijās uš mineto lakatu pehtijoscham azim, bet tad šazija:

„Deez mani ar šawam blehnam meerā. Ja šobens un brunas mani karā nesargās, tad drihš ween palischu beš galwas.“

To teizis, wišch metās no jauua šawam nelaimigajam upurim wiršū.

Bet Rose šawu nelaimi un poštu redšedama turpinaja:

„Klaufees, Zakubowfski, ja tu netizi, tad wari to tuhli itmešgināt pee mana kakla, ap kuru es šcho lakatu apšeeschu un tad tu wari to ziršt un durt, bet redsi, ne ašins pilite no wina netezes un es buhšchu wešela un šweita, beš ka es buhšchu šajutuši ne wismasakas šahpes.“

Zakubowfskis paštatijās atkal uš lakatu un tad nopeetnaku balši šazija:

„Ja tas tā buhtu, kà tu apleezini un šati, tad jau gan šhis lupats buhtu preekšch manis no leela šwara; nu labi, — pamešginaschu; — lai eet, — lai noteek tavs prahts!“ negantais wihrs šazija.

Rose nu apšehja lakatu ap šawu škaišto kaklu, un Zakubowfskis šobenu iswilzis, zirta ar to ar tahdu šparu uš jumprawas kaklu, ka Roses galwa aišwehlās labu gabalu projam no rumpja, pee kam winas dšihwiba isdšifa, ka ugunsleefmina!“

Bet tiklihdj tas bija notizis, Jakubowšis jahwās tā no nahwigas odses kosts.

Winsch stahweja tā stabs un usstatija šawu upuri plātam, bailigam azim. Winsch nu eeraudšija Roses lakatinā zitadu spēhtu, turšch nu winam un wina beedrim pašludināja Roses godu, bet winu muhschigo negodu un kannu.

Un tā firmā jenatnē Rains stahweja pee šawa brahla Abeta lihka, tā nu stahweja Jakubowšis pee Turaidas jumprawas dšidamam meesām, rošas schnaugdams un lausidams. Un winsch stahweja un stahweja, kamehr beidsot pahr wina luhpam gahja :

„Peedodi, peedodi man dahrgā meitina! Ak, dahrgā šlaista liles pukite, kas tu nu zaur manu roku eši nolaušta un šadragata; zaur manu roku tu nu eši krituši tumšajā kapā; zaur mani tu nu paliksi par putekleem un pihschkeem! Dahrgā, miška Rosite, tu nu eši mana apšuhdsetaja muhschigā, taijnā Soga preeščā; ak, un tas jau ari newar zitabi buht! Tu eši glahbuši šawu godu un par to nodewuši šawu jauno, bewainigo dšihwibu; turpreti es gribeju tawu godu laupit un tewi šamaitat pee meesās un dwehjeles! — Tu eši tagad debešis, bet mans zelsch eet uš elli, ta nu buhs mans mahjotlis un mana besgaligu moku weeta! — Ak, kaut es mahzetu Deewu luhgt! — Bet waj tad Deews šchahdu šleplawas luhgšchānu gan pašlaušitu un pamestu mani nesoditu? Ne, ne, — wišs wišs par wehlu! Man neseed wairs paradise, winas wahrtri man neatbarišeš nekad, nekad! — Un ak tu ašinis mašgats šihšchu lakatinšch, nu gan redšu, tahds spēhts tewi peemit, — spēhts, kas nu mani šatreez un nošoda uš wišeem laiteem, nošodit mani par wišeem nošegumeem, turus šawā muhschā ešmu padarijis, šewišchi par šcho pehdejo nedarbu, zaur furu ešmu išlehišis jaunās, newainigas jaunawas ašinis! — Tapehž negribu ari wairs ilgaki dšihwot šchini pašaulē, bet eeschu tihšchu prahtu nahwē! — Bet newis lai eekluhtu paradise, bet lai no-gulšitos šewi ellē un eesahktu zeesi nopelnitās mokas. Šcho šobenu nogremdešchu šche šklaidrajā awotā, bet šawu posta meesu pašahršchu kahdā kolā un nodošchu to wahrnam, kraukleem un wanageem par baribu. — Ak, dahrgā Rosite, uš tewi nolidinajās raudadami engeli, — wini aišnešis tawu dwehšeli meera

un preeta dšihwoklos, kamehr welna kalpi aišnešis manejo uš
kwehlošcho elli! — At, meitina, kahda tu tagad iškatees, kahds
nu nobahlis tawš škaistais rošču waidšinsč, kahda tu nu iškatees
aptraipita paščas nenoseedšigam ašinim! — Ja gan,
elle, — nahz, nahz, — gribu tewim šamašat šawus paradus!
Bet tu, dahrgà Košite, duši šalbi! — Duši šalbi!“ —

To teizis, winšč šatwehra atkal šawu šobenu un to rotà
turedamš šazija:

„Wezà eedšimto šwehtniža, wezà wehšà ala, kad šche ag-
rati pagani neša šaweem deeweem upurus, tad tita šwanits un
puhšis taurès, bet manam upurim netits wis šwanits, tapehž
gribu šcho šobenu, šawu wéenigo mantu, kura man wehl atli-
kušees šchini pašaulè, tew, tu šlaidrais awotin, upurèt; šanem
tu nu winu, kuru neešmu wairs zeenigs nest; šwani nu tu
manam upurim ar šawu burbulošchanu, un pašludini wišeem,
wišeem, kas ween šcho alu wehlatos laitos apmelles, Košes
goda prahtu, Košes šlawu un godu. Šahšti wišai pašaulei,
ka wina šawu godu šargadama un glahbdama, atdewa labpraž-
tigi šawu jauno, newainigo dšihwibu! — Šahšti ari, mihlais
awotin, wišeem laudim par kahdu šlepkawu, kas šalausts un
šagrauštš pee tewim šahwejis un ar nenoseedšigam ašinim ap-
traipito šobenu tewi nogrembejis, waronigai Turaidas jum-
prawai par muhščigu peeminu, muhščigu atgahdinajumu un
brihdinajumu wišeem, itin wišeem, kuri newar šawaldit šawas
šahribas un eelahroščhanas. Šche nu tewi neatradis neweens
un ari nedrihšt atrast, jo winšč ir un paleef šwehtš, neaiš-
karamš upurs, kuru šchai jaunawai nešu, un kuru ta šawam
ašinim eešwehtijusi. Bet ari juhš mihlas laštigalas, dšeedat,
dšeedat šawas jankàs, mihligàs dšeesminas Košes behrem un
winas godam muhščigi muhščam, un pašludinajeet ari juhš
wišeem, wišeem winas nahwi, winas goda prahtu, winas ušt-
zibu mihleštibà, winas lihdszeetibu, pašemibu, tišlumumu, laipnibu,
bet ari winas debeščšigo škaistumu! Ja, — šludinajat, šludi-
najat wišai pašaulei Turaidas jumprawas godu, mihleštibu un
nahwi!“ —

To šazijis, winšč nogrembeja šawu šobenu šlaidrajà
awotà, bet tad pats dewàs kà wehššch projam. Študrišč

skrehja tam pakal, bet newareja to wairs panahst, lamehr Jafubowffis pasuda wina azim. —

Bet kad Wiktors wakarâ atuahja us mineto alu, un redseja jawu bruhti, jawu karsti mihtoto Kositi nokautu gulam ašinis, tad winšč nogihba un nokrita jeme Kosei blakus.

11. nodata.

Turaidas wehstnešča šinojums jemes teesai.

Mineta teesa tureja pilnu sehdi, jo tai bija janollausās loti dihwaina, mihtlaina, bet turflaht loti šwariga leeta, kuru Turaidas wehstnešis lika preeščā un eesahka leetas šaturu stahstīt, šekošceem wahrdeem:

„Augstā teesa! Watar wakarâ atradu Gutmanu alā nokautu šahdu jaunu, no wiseem zeenu un godatu jaunawu nokautu un ašinis gulam. Wina bija šaderinajušees ar jauno Siguldas pils dahšneeku, Wiktoru. Tā tad wina bija bruhte. Kas Šcho breešmigo šlepkawibu padarijis, naw wehl išbabinats; jo leeta pati ir loti dihwaina un neusminama mihtla. Tomehr man šķeet, ka Kose, jo tā šauz šcho jaunawu, naw wis nokauta aplaupišchanas noluhkā, jo no winas rotam netruhšt neweens pats gabalinšč, lai gan winas drehbes ir šaplehtas, kas peerahda, zik šparigi ta turejušees usbruzejam preti. Beš tam man ari šķeet, ka wina nebuhs wis krituši zaur šahda šaundara roku, bet gan laikam zaur winas paščas bruhtgana cerozi; jo redsat, šcho zirwi atradu Koses ašinis ar kuram winšč glušchi apraipits, un šchis zirwis nepeeder neweenam zitam, ka titai jaunajam nupat minetam dahšneekam. — Šchis zirwis nu gan apšihmetu Wiktoru par šawas bruhtes šlepkawu, ja mehs nesinatam, ka Wiktors ir godigs, taišnigs un peemihligs zilweks pee Deewa un zilwekeem, tadehl mehs neusdrošchinajamees winu taišni apšuhdset par šawas bruhtes šlepkawu, lai gan pils kungs, Gadobars, pawehleja to šanemt zeeti, ešlehtgt wajščās un celikt to zeetumā.

Beš tam wehstnešis paštaidroja minetai teesai, ka Wiktors šuhtijis šawai bruhtei Kosei šinu, lai šchi nenahlot wis wakarâ

uj sinamo alu, bet jau pusdeenâ, tapehž la ſchim eſot loti ahtri jazelo no Siguldas projam un la tadehl ſchis wehlotees ſawai iſredſetai ſazit beidsjamo reiſi ardeewas uj wiſu muhſchu, kas nu leetu padarot jo tumſchu, tapehž la Wiktors neeſot ne-
mas no Siguldas projam, un ja wiſch gribetu nokaut ſawu bruhti, tad jau tas to warejis darit wakarâ un ne aturât pusdeenâ.

„Roſe paklauſija Wiktora uſaizinajumam un aiſgahja jau pusdeenâ uj alu, lai gan loti behdiga un ar gruhtu ſirdi, to-
mehr wina gahja. Bet ſtunda pehž ſtundas aiſriteja, tomehr ſkaiſtâ meitina lâ nenahza tâ nenahza atpakat uj Turaidas pili, lai gan winas wezaki, wezee Greſi, uj to gaidit gaidija. Bet nu notika kaut kas ſewiſchks. Saulite taiſijâs jau uj no-
eeſchannu, kad Wiktors atſkrehja lâ jauns lauwa keegdams un brehkdams uj pili un paſino Roſes wezakeem breeſmigo noti-
kumu Gutmanu alâ. Bet tiſlihdj wiſch to bija padarijis, tas bewâs lâ ſibens atpakat uj mineto alu, bet mehſ ſkrehjam winam lihdsi un pahrleezinajamees, la wiſch nebija melojis neweena puſchplehſta wahrdina, jo mehſ eeraudſijam Roſi gu-
lam aſinîs ar pahrzirſtu kaſlu, pee lam eſ atradu ſcho winas lihkim blaſus. Schis eerozis nu apſuhdj Wiktoru par ſawas bruhtes ſlepkawu, lai gan wina lihdsſchinigâ dſihwe ir tihra un neaptraipita.

Augſti zeenitee teefas fungi, leeta ir un paleel dihwaina un neiſprotama, bet eſ zeru, la juhju augſtai gudribai iſdoſees wainigo atraſt un to ſodit, la liſumi to praſa, tadehl ſteid-
ſatees nu uj Turaidas pili, un ſirgi jau ſtahw preeſch durwim!“

12. nodala.

Teefas deena.

At, teefa, teefa, ſataiſees nu gruhtu, dihwainu, ſwa-
rigu leetu iſmellêt un to iſſpreeſt. Gan gruhts ir taws uſde-
wums, bet taiſnibai wajaga arweenu paturet wirsrofu. Neſi
Wiktors ſchſch zeetumâ, bet wiſi, kas to paſihſt ſauz:

„Wiſch ir newainigs! — wiſch ir newainigs!“

Ari mehš tapat ussauzam augstai jemes teefai:

„Wiktors ir newainigs! Wiktors ir newainigs!
Teefas sehde eejahās.

Teefas telpas bija pahrpilditas no laudim, šewijchi no Turaidas pils bruneekeem, kura starpā atradās ari kahdi Wiktora eenaidneeki un nelabwehli, kuri fenak Rosi bija bildinajuschī, bet ta nebija ne pee weena gahjuši par šeewu; bet leelakā dāta no wineem bija pahrleezinati, ka jaunais wihrs, Siguldas pils dahrsneeks, Wiktors esot newainigs un wehlejš loti, lai teefai isdotos atrašt Roses ihsto šlepkawu.

Wiktors tika eewests šaslehgtam rokam un kahjam teefas šahlē un nostahdits teefas galbam preti.

Teefas preeščneeks usšlatija labu brihdi jauno wihru ar redšamu lihdsjeetibu bet ari ar nopeetnibu un stingribu.

Winsch pazehla no teefas galda augščā afinaino zirwi un tad Wiktoru zeešchi usštatidams, škanu balši jautaja:

„Wiktor, waj šchis afinainais zirwis peeder jums, jeb warbuht kahdam zitam?“

„Atbilbat.“

Bet Wiktors bahls kà lihks un šatrizinats lihds pat firšču pamateem un no leelām behdam un šahpeem šagrauštis, atbildeja:

„Augsta teefa, zirwis peeder man.“

„Bet kapehž winsch atradās juhšu nokautās bruhtes afinis?“

„To šklaidri nesinu, warbuht, ka tas iskritis man ij rokam, kad es nogihbu un nokritu pee šawas bruhtes semē.“

„Al tā, warbuht? Wiktor, šchis zirwis leezinā, ka juhš esat šawas bruhtes šlepkawa.“

„Lai winsch leezina, kō grib, tas man weens daudšums. Zirwis ir un paleef mans, un zaur wiru esmu gatavs katrā azumirklī mirt, jo tad buhšču ar šawu mihloto Rosi atkal šaweenots. — Ja gan, augstā teefa, ar šcho zirwi iszirtu kahdu masaku alu, lai mana Rosite par to preezatos. Šcho alu ispuščkoju ari ar puķeem. Un to dariju dšihš no tihras šchihstas mihleštibas us šawu dahrgo, mihlō, neaijmirstamo bruhti, kuru gribeju pehž maš nedelam wešt pee laulibas altara. Waj tad es nu pateefi waretu buht tahds breešmonis

un ar ſcho zirwi nofant ſawu dahrgo lihgarwinu un tai ar to, tà ſatot, iſzirſt kapu."

"Waloda jums laba, nefas kaiſch, teeſas preeſchneekſ peemetinaja; "bet paſafat man tatſchu, tapeh3 juhſ demat Roſei ſinu, lai wina neejot wiſ wakarà, bet taiſni puſdeenà uſ alu?"

"Eſ no tahdas ſinaſ itin neſo neſinu; tapeh3 negahju ari puſdeenà, bet wakarà, tà jau arweenu, uſ alu. Bet kad eſ tajà eegahju, af breeſmaſ, mana bruhte guleja noſauta ſawàſ aſiniſ, bet eſ aiſ leeleem ſchehlumèem un ſirdehſteem pamiru, un kad eſ atkal pamodos, tad atrados pee ſawàſ nihlafàſ fruhtim kuras jau bija auſtaſ un klufaſ! — Bairaf eſ pateeſi neſo neſinu."

"Bet kur palika juhſu bruhteſ jaunakà mahſina, kura to pawadija uſ alu?"

"Ari to eſ neſinu," Wiktorſ atteiza.

Wiktorſ ſklaidràſ atbildeſ apmulſinaja wina pretineekuſ, bet wina draugi preezajaſ, ka miſklainà leeta nemſchot labu galu, taſ wina preekſ bija wehl noagrojeeſ, jo teeſas preeſchneekſ ſkanu balſi ſazija:

"Muhſu laiſoſ mehdi3 zaur leezineekeem jeb ari moziſchanu iſdibinàt pateeſibu, un kam leezineeku naw, ar kureem waretu peerahdit ſawu newainibu, taſ teel ſteepſ beſ ſchehlaſtibàſ uſ moku benki, jo liſumi lihdi3zeetibàſ nepaſiſt, un teeſai jaeet pa liſumigu zeku, tadehl kalpi, nemat un wedat ſcho jauno wiſru moku riſku pagraba un rahdat winam itin wiſuſ eerotſchuſ un daiſtuſ peh3 lahrtàſ. Wini jau daſcham labam apzeetinatom noſeedſneekam eepuhtuſchi baileſ un ta iſteikuſchi pateeſibu, zeru ka juhſu puhleſ ari pee ſchi jaunà zilweka nepaliſ beſ ſetmem, un mehſ warbuht tiſſim ar to ahtraki galà, nekà to zerejam."

Bet Wiktorſ, lai gan wina ſirdi mozija leelaſ ſkumjaſ un behdaſ, tatſchu ſanehmeeſ, teeſas kungeem droſchi un beſ ſtomiſchanàſ atbildeja un ſazija:

"Juhſ negribat maneem wahrdeem ti3et, bet atſanzateeſ uſ liſumeem, tapeh3 diſrdat, to eſ jums tagad ſaku: Deewſ dewa zilwekeem deewiſchki3uſ liſumus, bet zilweki toſ pahrgroſſija prahta un padarija toſ zeetuſ kà teraudu un imaguſ

fa swinu. Un waj juhs domajat, fa juhs zaur moziſchanu un ſpihdſinaſchanu peeſpeediſat mani lai es meloſn un iſſaku jums nepateefibu, fa es buhtu nokahwis ſawu bruhti, ſawu dahrgo Roſi.

Ne, augſtee teefas lungi, es nebihtos no juhsu paſch-iſgudrotam mokam, winas man buhs ſaldas, jo zaur tahm nahwe mani ſaweenos ar manu mihlako, kura jau gaida uſ mani tur debeſis! Mana bruchte ir kriuſi zaur kahda ſlep-kawa roku, kapeh3 tad man nebuhs mirt zaur juhsu breeſmi-gajeem nahwes eerotſcheem?

Bet pirms tas wiſs noteef, es iſluhdſos no jums tikai weenu leetu, protat: kad es buhſchu miris, tad leekat muhs abus weenā kapā, muhs, kureem nebija nolemts, dſihwot wirs ſemes kopā.

Ja gan, augſta teeja, es ſinu it labi, fa kad buhſchu miris, tad nah3s pateefiba gaiſmā. Gan auſis deena, kura atklahs ihto ſlepkawu. Un es jau tagad paredſu garā, fa mana bruhte naw wiſ miruſi zaur kahdu zirwi, bet zaur ſobena aſmini. Ta tad newis mans newainigais zirwis, bet ſobens iſlehhjis manas Roſes newainigās aſinis un eegrubdis to kopā. Un beſ tam ari ſadſirdu, gara, wahrduſ, kuri ſaka: Wiktors, redſi, Roſe mira tewis dehl, negribedama atdot negantneekam ſawu godu! — At, Roſite, pagaid ween tikai wehl kahduſ azumirkluſ, un es buhſchu drih3 ween pee tewim. Ai, un meh3 tad dſihwoſim preekā un laimē tur, kur dſihwi-bas ſaulite ſpihd un wairs nekad nenoreet, kur wairs ſkaugeem naw weetas, kur wairs nedrih3ft neweens beſdeewis iſleet newainigās aſinis, eegrubdam3 zitus galiga poſtā un pa-ſuſchanā!“

Un nu bende, nah3, eeſim; es nahwes nebihtos, jo ta neſis man ſaldus, gahrduſ augluſ, un tahs mokas, kuras tu man uſkrauſi, buhs weeglas un neezigas, jo tahs atraifis mani no wijam raiſem un behdam, kuras man tagad tik leelā mehrā uſbrukuſchas! — Nah3, bende, — kamdehl tu wehl ſawejees, eſmu gataws zeeſt un mirt, lai waretu tapt atkal ſaweenots ar ſawu neaiſmiſtamo Roſiti, ſawu karſti mihs-lotu bruhti!“

Bet daudſeem, Wiktora wahrduſ dſirdot, eemirdſejās

afaras azis, jo fatris wahrds isdweefa nejschaubigu zeribu us atkalredsejchanos, us muhschigo dsihwibu.

Un nu winsch dewas droscheem soleem un pazeltu galwu bendem pakal, bet wina draugi pawadija to us mozischanas pagrabu.

Te nu bende winam rahdija wisadus mołu rihfus un daiktus, paslaidrodams, kas ar fatru teekt darits. Bes tam winsch ari pamahzija Wiktoru, lai schis tatschu issakot labaki pateesibu, jo schis mokas neesot wehl neweens zilweks isturejis. Winsch nu rahdija tam ihschku skruhwes, dselschu galwalwas kroni ar aseem dseloneem, dselses, kuras jalausch krusta, kaulu, nejaukas zirpes, kas sagraisa meeju gabalu gabalos afas pahtagas, mutes ahbolus, dselschu sahbatas, kuras eebahsch nelaimigo mozekku kahjas un tad lej istausetu swinu eekschâ, dselsmahti, jeb swehto jumprawu, ar aseem dselschu dseloneem, bentki, us kuru mozekkus staiapa, kamehr waj lozekkus isranj no engem lauka, muzas, kuras issistas asam naglam, tad wisadus schmaugstus un zilpas, wisadas stangas, schlehes un naschus, ihlenus un skruhwes un wehl dandj zitus, tamlihsigus daiktus; bet Wiktors to wisu redsedams smaidija, sinadams, ka schihm mokam un sahpem seloschot neisteizams preeks un atkalredsejchanas ar sawu firdsmihlo dahrgo Rositi!

13. nodata.

Teesaschanas beigas.

Deews sina, la Wiktoram buhtu klahjees mołu kambari, ja kaut kas sewischks nebuhtu atgadijees.

So tani pajcha azumirkli, kad teesas preekschneeks gribeja dot pawehli, eesahst Wiktoru staipit un mozit, eenahza Turaidas pilskungs, Gadobars, teesas sehdes telpas un fazija:

„Augsta teesa, man schleet la ihstais fleplawa ir atrafts, tapeh3 luhdsu, uskawetees ar sawu galigo spreedumu, lai notiftu leela, nepeedodama kluhda.

Preeksh kahdeem mehnescheem peenehmu sawa deenesta diwus polu tareiwjus; weenu jauz Adamu Sakubowsku, otu

wina palihgu, Peteri Studrinu. Gesahkuma tee isturejäs fahrtigi un pareisi un ispildija pareisi un laikâ jawus peenahkumus, bet wehlaiki tee eesahka schuhpot un pastrahdat daschadus nedarbus, tapehz biju peespeests tos atlaist no deenejta. Tatschu Studrinisch ceradäs nupat pee manis, bahls kâ lihkis un jajuzis, kâ murgs. Winsch nu man pajazija, ka scha beedris Adams Jakubowfkis ejot notahwis Kosi un newis winas bruhlgans Wiktors.

Schis zilweks nu stahw ahrâ preeksch durwim lai waretu nahft eekschâ un issuhdjet augstai teefai jawus noseegumus un grehtus.“

Protams, ka nu Wiktors tika iswests ij moziſchanas pagraba un aishwests atkal atpakat us zeetumu, kamehr ismekleschana wehl nebija beigta, bet Studrinisch tika eesaukts teefas jahle eekschâ un teefaschana tuhlin eesahka, pee kam teefas preekschneeks winu usrunaja sekoscheem wahrdeem:

„Peter Studrin, isteiz nu wiſu, ko ween tu sini par Koses ſlepfawibu, tas ir par winas notauschannu:

Un juhs ſkrihweri, usrakſtat wiſu ſkaidri, fahrtigi un pehz pateefibas, lai pateefibai buhtu zelich walâ.“

Gods ſchim teefnesim, jau zaur to nu pehz wairakeem nekâ 200 gadeem schis notikums nahzis atkal pee deenas gaismas, furu tif ilgi bija paslehpupſchi gruhwejschi un kapi.

Bet Studrinisch eesahka:

„Al, augsta, schehliga teefa kapehz tad nu man nebuhs isteikt wiſu to, ko es schajâ jinâ esmu peedsihwojis un peeredsejis, esmu jau ari tadeht nahzis schurpu, lai ſanemtu jawu nopel-nito ſodu par jaweem noseegumeem un pahrfahpumeem. Bet sinu jau ari, ka tad, kad wiſu buhschu jums isteizis un issuhdejis, kas manu firdi grausch un manu dwehjeli nospeesch lihds pat semei, tad jutischos daudj mas apmeerinat. Bet kad buhschu galâ, tad luhdsu nospreeschat man nahwi, jo es negribu wairs dsihwot wirs semes, kamehr esmu peedalijees pee tahda breejmiga noseeguma, kahdu padarijis Jakubowfkis; mans beedris, notaudams Kosi Gutmana alâ.“

Schos wahrbus dsirdot, teefas lungi palika usmanigi, bet Wiktora draugi usgawileja jawâs firdis.

„Peter Studrin, ta tad tu apleezini un issafi, ka newis

Wiktors, Siguldas jaunais dahrsneeks, Kosi nolahwis, bet Jakubowfskis?" teefas preefschneeks eejautajās.

"Ja gan, augsta teeja, tā ir," Studrinšch gaischu balji atbildeja.

"Bet kapehž gan?"

"Aij mihlestibas un greiffirdibas," atbilde flaneja.

"Bet kas Jakubowfskis tahds ir, un no kureenes juhs efat nahkufchi?" teefas preefschneeks jautaja.

Un nu Studrinšch eefahla pastaiddrot setošcho:

"Redsat, augstee teefas kungi, Jakubowfskis bija mans kara beedris un mehš turejamees arweenu kopā, kamehr ween atradamees Polijas karala deenestā.

Mehš deenejam sem generala Drampowiski un mums flahjās glufchi labi. Bet lai gan mans beedris bija flaisis, un pee tam wehl ijsmanigs, ipehžigs un stipris kà lauwa, bet winšch ari bija wiltigs kà lapja un wijadu stiku un niku pilns. — Un lai gan preefschneeki winu eezehla par karoga junkuru, lai gan tee winu labpraht eeraudsija, tomehr winšch nemitejās pasirahdāt schahdus un tahdus nedarbus; tomehr winšch nemitejās reiju reisem jaweem preefschneekem gan schā, gan tā šapihiet. Un kad weens no muhsu preefschneekem winu tahdu reisi norahja par wina nedarbeem, tad winšch, ahtras dabas zilweks buhdams, eezirta tam kreetnu planku par auzi. — Protams, ka nu winam wajadseja behgt, ko tas nu ari darija; bet winšch nebehdja wis weens, bet rahwa mani lihbsi un es padewos wina gribai. Mehš dewamees deenā un nakti uš preefschu, zihnijamees ar wilkeem un lahtscheem, ari ar laupitajeem un rasbaineekeem, kuru jau tagad netrühft, bet no teem ir gandrihs wisi meschi pilni, — kamehr beidsot atkuhlamees Turaidā, kur muhs pilskungs peenehma šawā deenestā. Sche nu mans beedris dabuja redset flaisito meitiņu, Kosi, kurai nu winšch lihdo wijur pakal kà ehna un nemitejās tai wijur setot un beidsot isluhdjās no winas rofu un firdi. Bet, kad nu Rose winu atraidija, tad winšch tā šapiktojās, ka iwehreja tai atreebtees un to šamaitat, lai notiftu, kas notikdams un lai maksatu ko maksadams, — Ko schi lajla eefahlam schuhpot un neispildijam wairs kahrtigi jawu deenestu; tapehž nu ari tikam atlaisi no deenesta un

mehs aīsgahjam projam, blandijamees pa mešchu mešcheem aptahrt, šchahwam šakus un stirnas un tā willkam šawu dšihwibu: bet muhšu ušturešchanās weeta bija Krumuldas welna alā.

Lai nu gan wairš nedšihwojam Turaidas pili, tomehr Jakubowškis nemitejas prahtot un gudrot, kà, kur un kad šchis waretu dabuht Roši šawos nagos un to šaplošit, kà ehrgliš jehru. Beidsot wiņšch man pastahstija, ka wina plans esot gataws. Wiņšch aīšfuhtija kahdu wehtneeku uš Turaidas pili un lika Rošei pafinot, lai ņhi nenahlot wis wakarā uš alu, bet pūsdeenā, jo wiņšch, tas ir Wiktors, buhšchot aīšgelot pawīšam projam un gribot šazit winai beidsamās ardeewas. Roše tizeja šcheem meleem un atnahza noteiktā laikā uš alu. Mehš bijam pazlehpūschees krukmos un redšejam, ka Roše arweenu škatijās uš Siguldas puši, gribedama ceraudšit šawu mihtako, šawu Wiktoru nahkam. Bet wiņšch nenahza, jo tam nebija ne jaušmas no muhšu ellišchīgā plana." —

Un nu Študriņšch pastahstija wišu, itin wišu, par Rošes nokaušchanu zaur Jakubowški, kas mums zaur šchi pateesā šahsta dešmito nodaku jau šinams. Beidsot wiņšch wehl teesai pastahstija, ka pehž breešmiga noseeguma padarišchanas Jakubowškis esot eesahžis behgt un dewees kà wehšchch projam, tā kà šchis newarejis to nemaš panahkt.

"Es dewos arweenu uš preekšchu, kamehr nokušu," tā wiņšch šahstija tahlak, „un tad nolikos sem kahda kupla ojola atpuhštees; bet kura paešnā es drihš ween aīsmigu. Bet nu eesahla breešmigi šapni mani mozit. Es redšeju ašinaino šobenu, ar kuru Roše tika nokauta, redšeju Rošes tehlu, ap kuru lidinajas neskaitami engeli, kamehr uš mani pašchu mahžās wiršū nejauki welni un taišijās mani steept uš elli, kuras leesmas es itin labi redšeju. Un wini buhtu mani pateesi uš tureeni aīšwilkušchi, ja Roše, rošchu krouni galwā un palmu šaru rokā, nebuhtu toš atgainijušī atpakal. Tad redšeju ari Jakubowški, kuram kerkštedamas wahrnas un kraukli eesahla išknaht abis. Es nu išbijos un pamodos; bet ko es nu ceraudšiju? — Ak, breešmas! — jo nu es redšeju šawu beedri karajotees pahr manu galwu; jo tas bija pats šewi nošodijis un pakahrees ojola šarā, kur nu ap to kraukli un wahrnas lidi-

najās, gribedamas kņahbat wina meefas. Bet es nogidn, ka welns winu bija ņagrahbis ņawos nagos, jo wina ņeja bija breejmiga un wina azis iņņpeeduņchās no ņawam alam ahrā. Launā ņrdsapsina bija uņņņinuņi winu kofā, bet mani ņche ņchurpu, lai waretu ņanemt ņawu algu par ņawcem noņeegumeem un pahrlahpumeem, ņewiņchki par to, ka es nemehginaju Roņi glahbt, bet lahwu ņawam beedrim wiņu walu. Bet nu, augņtā teeņa, noņpreeschat man nahwi, kuru tā ņlepkawas palihgs eņmu pelniņis, bet atlaiņchat jauno, newainigo wihru, kurņch wehl tagad ņmoņ zeetumā!“ —

Dņiņch klufums walbija teeņas ņahlē; wiņi klahteņoņchee bija dņiti kustinati un uņtraukti.

„Bet tu neņini, tur palikuņi Greiņa meitina, kura naw wehl lihbs ņchim atraņta?“ teeņas-kungs waizaja.

„To es neņinu,“ ņtudrinņch paņklaidroja.

ņhini azumirklī eenahga ari wezais Greiņs, ņawu meitinu weņdams pee roņas un kura nu raudadama paņtahņtija, ko wina bija redņejuņi un dņirdejuņi. Wina bija gaņjuņi Roņei cepakā, pluhkdama pa Gaujas leju daņchadas puķites, gribedama ar tahm Roņi puņchtot, tā jau arweenu; bet tad alā dņirdejuņe waimanas, dewuņees tajā eelņchā, kur nu ta bija eerandņijuņe Roņes breejmigo zihninu ar ņalubowņku. Bija ari dņirdejuņi, ka Roņe ņawus ņlepkawus luhdņās, kamehr nahwigais eerozis nebija nokritis uņ Roņes kaņlu un to pahrgirtis puņchu, pada-ridams weenai jaunai, ņeedoņchai dņihwibai ahtru nezereņu galu. Meitina ņchihs breejmas redņedama bija tā pahrnaemta no bai-lem, ka ta wairs nemas neņinaja, uņ kuru puņi wina ņkrejot. Weidsot ta bija nokurwuņi ņrimuldā, kur lihbszeetigi zilweki to uņnehma un tad aiņweda atpakaļ uņ Turaidas pili un atdewa to wezajeem Greiņeem.

Un, nu, galu, galā, iņrahbijās wiņs itin wiņs, par tihru, dņihwu patceņibu, ko ņtudrinņch augņtai teeņai paņinojis un paņtahņtijis. Wina beedris tika atraņts, karajotees oņola ņarā, tā ari nogremdetais ņobens, ar kuru Roņe bija tikuņi nokauta. ņalubowņkis tika nonemts no kofa un no bendes eegremdets kaņdā purwā lihbs ar wina eerozi, bet ņtudrinam teeņa noņpreeda nahwes ņodu zaur bendes zirwi. Turpreņi Wiņtors tika ar leclu godu palaiņis walā, un kuram nu wiņi uņgawi-

leja, tà draugi, kà cenaidneeki, tà augsti, kà semi, tà bagati, kà nabagi, un nowehleja tam augstu laimi un ilgu muhschu; tomehr neweens tam newareja atdot karsii mihloto bruhti; wina dahrgo Rositi. —

14. nobala.

Roses behres.

Gan reti kahdai jaunawai buhs tituschas tit lepnas, gresnas un leelistas behres isrihtotas, nekà Rosei. Nemeen wezee Greifi bija nopuhlejušchees wiseem spehteem tahs padarit jo jankas, bet wiswairak ari Wiltors, lai gan ar jagraustu, šalaustu širdi, Winšch netaupija šawas wisškaištakās un jaukākās pukēs, bet seedoja tahs šawas mihlās Rosites behrem. Turaidas pils leelā šahle ištatišās ka puku dahrsē, ka pate paradise, lai gan šenas bija pahrwiltas ar melnu wadmalu. Tomehr ikatrai pukei, kuru winšch nolehma Roses behrem, winšch išsuhdseja un pastahstija šawas leelās dšilās behdas un šehras, šazidams:

„Mihlās pukēs, šatojat, seedat nu pee manas dahrgakas kapa un pašludinajat wišai pašaulei winas nahwi, bet ari winas godu. Es juhs nu ari wairs nekopschu un neaplaištischu, jo es juhs atštahšchu un zelošchu projam. Bet tad tahlu, tahlu šawā dšintene, Nektarupes celeja es winai zelichu peeminekli, un pušchtoschu to ar šawām ašaram un lauru krooneem. Tur es tad wina tuwumā dšihwojšchu šawā buhdinā, un šaidro awotinu uštatišams peemineschu arweenu šawu Rositi, šawas širds lolojumu, kamehr kad reis mana behdu pilnā gaita beigsees un aiseešchu pee winas dšihwot tur augštajās debešs mahjās, Deewa meera un preeku walštibā, muhschigā Tehwa škaištajōs meera un šwehtlaimibas namōs, „jo nahwe kas muhs šcheitan šchir tur wairs naw, un es dšihwojšchu ar šawu Rosi kopā muhschigi muhscham.“

Ja gan, un tihs puku mešchs šahweja ap Roses šahrku, kurā nu duseja garo meegu, baltās šihchu drehbēs gehrbta jaunawa, uš kuras šeju bija šajams muhschigis meers, kamehr ap winas luhpam bija redjami

ſaldi, mihligi ſmaidi; bet ſchur un tur, ſtarp pukem ſtahweja raudadami engeli noleettam galwam un nolaiſteem ſpahneeem. Bet weenam engelim, turſch ſtahweja Moſes ſahrka galwgalâ, bija rolâ uſwaras fronis, kamehr ar otru rofu rahbija uſ augſchu, itin kâ gribedams ſaukt:

„Augſchâ, tur augſchâ ir juhſu ihſtâ tehwiya, kurâ walda muhſchigs meers un preeks. Sche jums rit aſaras, tur winas teef noichahwetâs; ſche walda ſuhſtiba un nihziba, bet tur muhſchiga dſihwiba un neiſnihziba!“ —

Bes tam ſahrka galwgalâ bija redſams Moſes ſarkanaſ ſihſchu lafats, apſlazits winas ſchliſtam, nenofeedsigam aſinim, kâ goda un uſwaras ſihme un leezinaja, kahdâ nahwê ta miruſi; — bet ſahrka kahjgalâ atradas Wiktors pats, nometees zelos un Deemu luhgdams, wiſch iſlehja daudi ruhktas ſchehluma un ſahpju aſaras.

Bet kad garidsneeks eenahza, tad wiſi behrineeki nometâs zelos un ſchehla raudaſchana un ſchnukſteſchana peepildija plaſcho, leelo jehru ſahli. At, bet kad nu tee wehl redſeja wezo firmo Greifi, Moſes dſihwibas glahbeju un audſinataju, tad nepalika neweena aſs ſauſa, bet wiſi ſajuta ar wezo, godigo wihru dſiku, dſiku lihdsjeetibu. Turpreti wina ſeewa newareja nahkt pawadit ſawu meitiu uſ beidsamo dujas weetiu, tapehz ka ta aiſ leeleeem ſchehlumeem un firbehteem bija palikuſi ſlima un tai bija jaleekâs gultâ.

Kad garidsneeks beidsot ſawu ſwehto peenahkumu bija iſpildijis, pee tam turedams aiſgrahbjochu runu, tad ſahrks tika no ſeſcheem brunineekeem pazelts un aiſneſts uſ kapſehtu pee Turaidas baſnizas, leelam lauſchu puhlim peedalotees, un eelaiſts pukem un roſem iſpuſchkotâ kapâ, uſ kura nu pazehlâs drihſ ween mums wiſeem paſihſtamais ſmilſchu kalniſch, turu nu aplahja ſkaiſtâs puku wihtes un neſkaitami froni. Wehlati ſtahweja uſ ta leels, mahkſligi iſſtrahdats, ſpoſchs, balts mar-mora kruſts, uſ kura weenâ puſe mirdſeja ſelta burteem uſrakſtits Moſes wahrds un otrâ puſe bija ſekofchee wahrdi laſami:

„Mihleſtiba ir ſtipraka par nahwi un
gods eet par wiſu.“

Bet lai nu duſs ſkaiſtâ Turaidas jumprawa, ſawâ tumſchajâ bruhtes gultâ, lihdi augſchamzelschanâs deeninai, Turai-

das basnizas turumâ, apraudata neween no Wiktora, bet no daudseem, kas ween to bija redsejusi un ar to kur nekur satufshees. Ja, ari lai mehš sakam:

„Dusi šaldi, dusi šaldi, tu daitâ Turaidas meitina, kamehr Kristus tewi modinâs un šaveenos ar tawu draugu Wiktornu, šawâ debeščligajā kassu namâ un eedos tew nešawihštojšcho uswaras troni! Dusi šaldi, kamehr nebuhs pagahjusi garâ, tumščâ nahwes nakts un nebuhs tew un tawam draugam atšpihdejusi jauna šaule, kura wairs nekad nenoreetes, kamehr jums nebuhs atšpihdejis Deewa šwehtais waigs un kamehr nebuhsat tais mahjâs nokturwuschi, kur laimiba miht, un kur wairs nebuhs ne ašaras ne brehtšchana, ne behdas ne raises, bet meers un preekš eelšč šwehta gara. Ja, — mihtâ, dahrgâ Rosite, dusi šaldi, — dusi šaldi!“

15. nodaka.

Wiktora luhgums.

Labi, taišni, lihdszeetigi zilweki šeko ne reti šawa Kunga un Pestitaja angštai preekščšihmei un peedod labpraht šaveem eenaidneekem un pretineekem un ne reti par teem aishuhdspeenahkoščâ weetâ. Tapat nu darija ari Wiktors. Winšč štahjâs wehl reiš teesas preekščâ un luhdša, lai ta apšchlotu Študrinu, kas tagad atradâs Turaidas pils zectumâ un jagaidija šawu stingro, bet taišno šodu, šazidams:

„Augšta teesâ, naw noleedšams, ka Jakubowstis nebuhtu išeħjis nenoseedšigâs ašinis, bet tapat ari naw noleedšams, ka Študriņšč nebuhtu mani išglahbis no nahwes, ja winšč nebuhtu lizees no labakam domam šewi waditees, tad winšč pateefi nebuhtu atnahjis šchurpu un nebuhtu šewi un šawu beedri usdewis par Roses šleptawam un man buhtu bijis beš šchelastibas jabeidšâs us moku beklâ. Tadehl nu luhdšu augsto teesju Študrinu apšchlot un atzest tam nošpreesto šodu. Teesnešchcem gan nepatila wis tif labi Wiktora luhgums, tomehr galu galâ wini to paklausija, Študrinam bija šahdu laiku jasehšč zectumâ un tad jaaišcet pawišam no Widjemes projam.

Kad tas bija notizis, tad Wittors aīsgahja, karstas aīzras leedams uī Siguldu atpakaī un palīka tur wehl kahdu masu laizīnu, jo wīnsch bija, tā jau augschā minets, nodomajis zelot projam uī šawu tehwiju Wahziju. Wīnam nepatīkās wairs šche palīkt, tur tam bija tīk nezereīā wīhsē nolau-pitā wīsdahrgatā un augstakā manta wīrs jemes, tur tam negehlīgais Jakubowīkis bija nokahwīs dahrgo, karstī mīhtoto bruhī. Gan Siguldas pīlskungs šolīja tam trīhskahrtīgu lohni lai šchīs tatschu paleektot wehl joprojam šawā weētā, bet wīnsch atbildeja, ka šcha fīrds kahrojotees pehz tehwijs, pehz šawas mīhlās dšimtenes. Ari Greīfi mehginaja to atturēt no promzeloschanas, bet ari šcheem labeem lautīneem wīnsch paškaidroja, ka šchīs zeloschot gan uī šawu tehwiju un tad tur dšihwoschot šawā dšimtenē Rosēs neaīsmīrīdams.

Bet pīrms wīnsch aīzeloja, tas apnehmas wehl reīf apmeklēt šawas dahrgās Rosītes kapu un no ta atwadītees uī wīju muhschu.

16. nodaļa.

Wiktora šchīrschanās no Rosēs kapa.

Rudens bija atnahzīs. Kokeem jau šahka birt lapas.

Gulbji un dšehrwes laidās uī fīltajam semem un pašuoja laudim, ka drihs ween puhtīschot aukstais semels un nobīrdīnaschot beīdšamo lapīnu no kokeem.

Bet ari Wittors šataīfījās uī aīzelošchanu.

Tomehr, pīrms wīnsch aīsgahja, tas kahdā wakarā gahja wehl reīf uī Turaidu, lai waretu atwadītees no šawas Rosītes beīdšamās dujas weētinas.

Bija nakts.

Swehts meers un klujums waldīja pa Wīdšemes Schweīzijas lejam un kalneem.

Wīfi duseja šaldā, gahrdā meedšīnā, tīkai kahds jauns wīhrs bija wehl nomodā un šoloja uī Turaidas kapšechtu, turā atradās Rosēs kaps. Wīna pabahlee waigi leezīnaja, ka behdas un šehras wīnam neesot wairs šwešchas un ka ari

winam bijis japeedsihwo, ka wirs semes naw netahda laime, netahds preeks pastahwigs.

Un schis jaunais wihrs bija Wiktors, fursch nu gahja no sawas aismigušchās bruhtes kapa atwaditees uš wiseem laiseem. Bet kamehr winšch gahja, wina luhpas pakustejas reisu reisem, itin kà tas runatos ar kahdu neredsamu, mihlu buhti. Un pateesi, kamehr maigais wehjinšch schuschinaja wezo toku faru lapas tikmehr wina luhpas murminaja:

„At, loki, loki, ko gan juhs man wehstat, tã schuschinadami, tã runadami? Ja gan, mihlee loki, redsu gan, ka jums jau notriht dascha nobseltejušcha lapina, kura man atgahdina schihs semes preeku un laimes nepastahwibu. Ar Deewu, juhs lapas un ofoli, manas azis juhs wairs netah neredses!“ —

Bet kad winšch bija eegahjis klušajã kapehtã un notritis zelos pee Roses kapa, tad winšch sehru balši teiza:

„Ar Deewu mihlais, dahrgais kaps! Glabã nu maigi un mihli manu wisdahrgako, wisaugstako mantu, kuru listens man bija titai uš ihšu laitu eelizis rokãs un kuru tad man breefmoni nolaupija! Glabã maigi manu wisdahrgako pehrli, manu neaismirstamo Rositi, — At tu mana Rosite, tu gan wairs nedfirdi manus wahrduš, tu gan wairs neredsi manas ašaras, tu gan wairs nedfirdi manas gaudas, manas waimanas, tomehr es šajuhtu, ka tawš gars lidinajãs ap mani un dšifina manas karstãs šahpes. Dfirdi, dfirdi, — mihlakã, es esmu atnahzis pee tawa kapa, šazit tew beidsamãs ardeewas, šazit tew beidsamo reisi labu nakti! — Tadeht: Ar labu nakti! mans labais engel', mana dahrgã, nowihtuši firdšpukite! — Ar labu nakti! — Duši nu šaldi schini klušajã Deewa lauzinã, duši šaldi sawã schaurajã, tumšchajã bruhtes gultinã! Duši šaldi! — Ar labu nakti! —

Wairak nu winšch ari nespehja isrunat, jo wina balšs ašrahwãs aš šahpem un schehlumeem. Tomehr winšch palika wehl labu lauzinu pee sawas mihlakas kapa un negahja no ta projam, kamehr šaule nesuhtija ari uš winu sawus pirmos šaules starus. Un tad šmilšchu šaujiniu no winas kapa kopinas panehmis, winšch maigu balši šajija:

„Šcho šmilšchu šaujiniu nesišchu šew klah, kamehr ween

dšihwošchu; jo winšch atgahdinās man to weetinu kur mana dahrgā Kofite, atrodās, winšch atgahdinās ari man tos jaukos, laimigos brihtinus, kurus es pawadiju, kad mana dahrgā bruhte wehl dšihwoja, kad wina man wehl laipni, šaldi uššmaidija, kad pahr winas rošchainam luhpam wehl gahja šaldi wahrdini, pahr luhpam, uš kuram tad wehlat uššpeedas manejās. Kad ušskatišchu šcho šmilšchu mašumianu, tad parahdisees man atkal tawa škaištā šeja, parahdisees tarwš daitais auguminsch, un es tewi tad aptampšchu gara, un nobutšchošchu tawas šartās luhpinas un tawas maigās baltās rozinas, tarwus waigus, tarwu peeri. — Bet nu mana dahrgakā, es nu aiseju. — Ar Deerwu! — Ar Deerwu! —

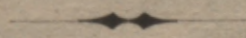
Bet nu ari winšch wairš nekawejās aiželot uš šawu tehwiju Bahziju, no kureenes winšch bija nahzis, Kofes šarkano sibišchu lakatiņu un mineto šmilšchu šaujinu lihdsi paņemdamš.

Bet tu Widsemes Schweizija, tu Turaidas pils, tu Gutmana ala, eši muhscham šweizinata par šchahdu meitiņu, par Kofi, kas šawu godu, šawu meitas kroniti augštati zeenija, nekā nahwi un tumscho kapu! —

Satura rahditajs.

	Lap. p.
Geweedeens	3
1. nodala. Sagatavoschanās uf kauju	7
2. " Kauja Turaidas flakterlejā	11
3. " Kaujas jekas un Turaidas jumpravas atraschana.	15
4. " Turaidas jumpravas jeb Koses behrniba un jauniba	20
5. " Viktors	23
6. " Viktora pirmā šatikschanās ar Kosi	25
7. " Viktora alā	29
8. " Adams Jakubowiskis un Peters Skudrinšch	31
9. " Blehdiba un wiltiba	34
10. " Turaidas jumpravas Koses nahwe.	39
11. " Turaidas wehstnescha sinojums semeš teesai	45
12. " Teešas deena	46
13. " Teešaschanas beigās	50
14. " Koses behres	55
15. " Viktora luhgums	57
16. " Viktora šchiršchanās no Koses kapa	58

J. A. Silbermana

apgabibā isnahkufšas un dabujamas wišās latweešņu grah-
matu pahrdotawās šchahdas grahmatas:

I. Daščada šatura:

1. Gaiša ahbeze ar bildēm puščkota	10	šap.
2. Ahbeze ar kraščainām šwehru un putnu bildēm.	12	"
3. Ahbeze ar daščadām kraščainām bildēm	12	"
4. Pilniņa Baltijas šapņu grahmata	30	"
5. Wišpilniņakais mihleštibas wehštulneeks	30	"
6. Tehwijas šapņu grahmata lihds ar rolas šihletaju	25	"
7. Wišpilniņaka šapņu grahmata	50	"

II. Gariga šatura:

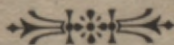
8. Behrneem nedrihkst leegt šwehto krištibu	10	"
9. Kas ir pateštiba? Peerahdijumi iš dabas un wehštures par Deewa buhtni no Dr. Kuprečhta	30	"
10. Dr. Mašrtina Lutera mašais katkišmis	5	"
11. Bišbeles peršņu grahmatina	5	"
12. Golgatas kalns, jeb: Šeptini krušta wahrđi.	30	"
13. 130 garigas dšeešmas. Šapa mirtes un dwehše- les jaušmas un nopuhtas lihds ar runu kraščjumu	25	"
14. 100 lihku runas, ar luhgšchanām un dšeešmām, maščjās un kapšehtā no J. A. Silbermana	80	"
15. Garigs bruhtšana un bruhtes pawadons no J. A. Silbermana	40	"
16. Dahrgas luhgššanas pehrles, daščados šehju- mos, weenkahršchos un glihtos par 50, 60, 75 un 100	100	"

III. Latweešņu tautas biblioteka:

(ar biščoteem wahšeem).

17. Pašuduščais grafa dehls	30	"
18. Mešča kunga maščja. No Koerberga.	20	"
19. Šalzgrafeene Šuhdite. II. pawairota druka	35	"
20. Šibirešča meitina, jeb: Šhsta behrna mihleštiba. Wehšturigs šahštis iš kreewu walodas	20	"
21. Baigs nošlepums, loti jauks šahštis	20	"

22.	Sibirijas warone. Wehsturigi romantisks stahsts	30	kap.
23.	Bezais Graudinsch	10	"
24.	Bada nahwè	10	"
25.	Zirkus behrni	10	"
26.	Breesmigais tehws, jeb: Selta wara, Jr. Hoffmana	25	"
27.	Dimi waroni. Jr. Hoffmana	25	"
28.	Bahrinsch laupitaju warà. Tsch. Dickensà	20	"
29.	Duhshigais Toms. Jr. Hoffmana	25	"
30.	Launam darbam launa alga. Jr. Hoffmana	25	"
31.	Aklà wijolneeze. Pajaura stahsti	25	"
32.	Mo kurpneeka par generali . Jr. Hoffmana	20	"
33.	Mahtes firds. Jr. Hoffmana stahsts	25	"
34.	Trihstahrtigs noseedsneeks. Jr. Hoffmana	25	"
35.	Warmahziba un mihlestiba. Dsolinu Petera	25	"
36.	Rara leelstungs Eistakius. Kr. v. Schmidta	25	"
37.	Zihna starp dsihwibu un nahwi	25	"
38.	Pehdejà azumirski preeksch nahwes. Dsolinu Petera	15	"
39.	Mihlestibas upurs	25	"
40.	Zetojums us mehnesi. Sch. Werna	30	"
41.	Skaistà Fabiola. Tull. Paeglu Mahrinsch	25	"
42.	Koslehpumainais muhks	25	"
43.	Wehrgu kehdes. Gustawa Mieriza stahsts	25	"
44.	Wehtras us juhtras un wehtras firdis	20	"
45.	Bahrenite, jeb: Zaur ehrlschkeem pee rosèm	5	"
46.	Mihlestibas sehru dseešmas	20	"
47.	Mihlestibas dseešmu wainags	20	"
48.	Saunibas puķu dahrs. I., II., III. un IV. daļa à	20	"
49.	Sem behdu frusta. I. un II. daļa	20	"
50.	Grusti pahrbandita mihlestiba	16	"
51.	Laimes šaulè un behdu wehtrà	20	"
52.	Mispreedumu wara	15	"
53.	Tautas bakteris un mahjas apteeka. Mhrstneezi- bas grahmata. Beenfahršchà un glihtà sehjumà par 150 un 225 kap.		

Jaunš!

Jaunš!

Weselibā wīsdahrgakā manta!

Katram,

kam sawa weselibā dahrga, wajadsigs eegahdatees

Tautas dakteri

un

mahjas apteeku

ar 500 sīlimbu nosautumeem un ahrsteschanaš lihdselkeem, lihds ar pamahzibām tā katra sīlimba weegli pasīhstama pee daschadām sīhmem un eepreekschejam parahdibām pee sīlimneeka, un aīstahdijumeem, tā katram preeksch katras sīlimbas ahtri, weegli uu lehti sahles majā isgatawojamas un tā katram sīlimba ahrstejama bej ahrsta palihdsības. Ar 6 sīhmeju-meem tekstā.

Tautas dakteris fastahdīts pehz pafaulēs slaweno ahrstu medizinas dakteru **Debē, Kunze, Leje, Rūsšbauma, Raspaīlja** un zitu slawenu ahrstu jaunakeem ahrstneezības īspehtijumeem un panahfumeem.

Tautas dakteris pahrbaudīts un par derīgu atfīhts no **Sw. Peterburgas** ahrstu komīfijas. Latweeschu walodā lihds sčim tamlihdšiga grahmata nebija.

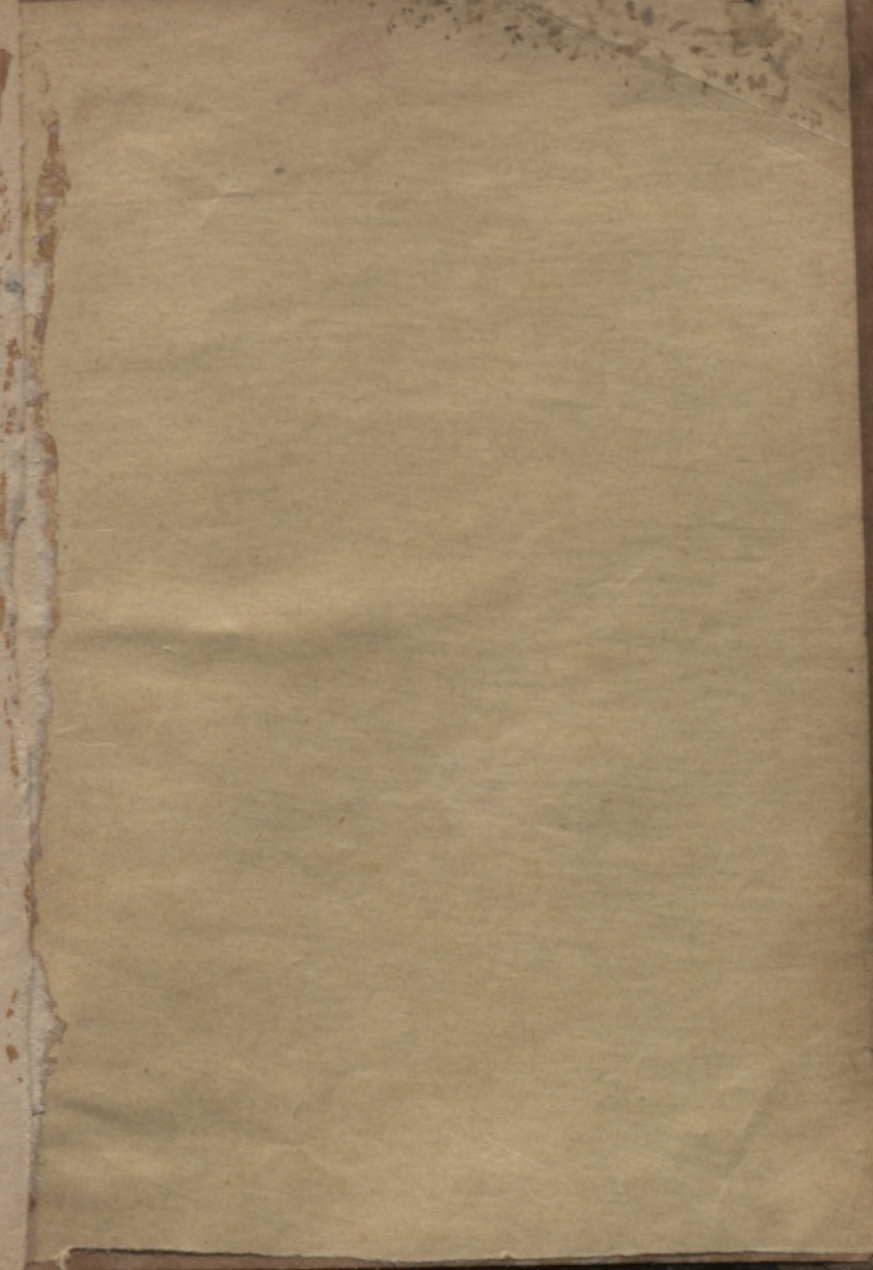
Tautas dakteris eedalīts diwās dakās:

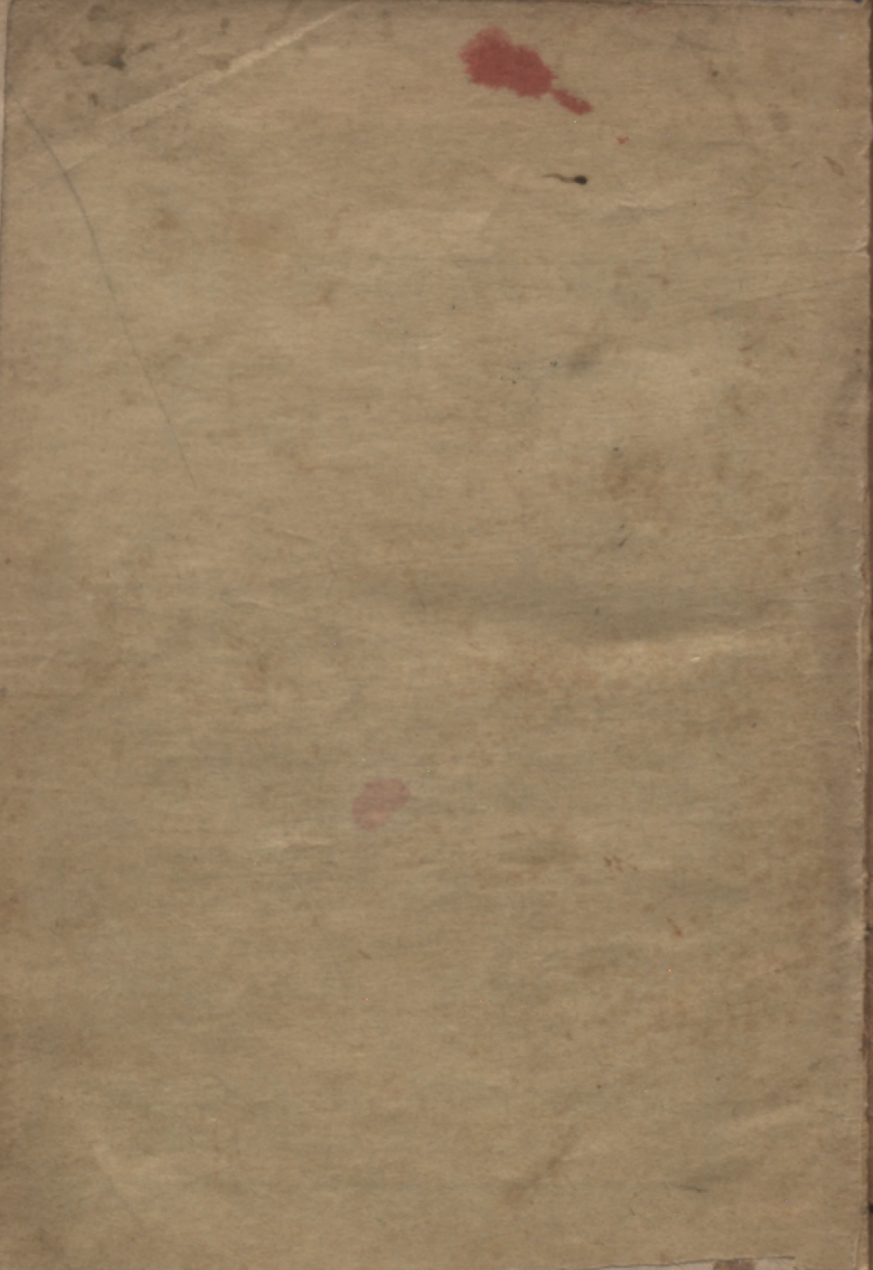
I. Mahjas apteeka. II. Mahjas dakteris.

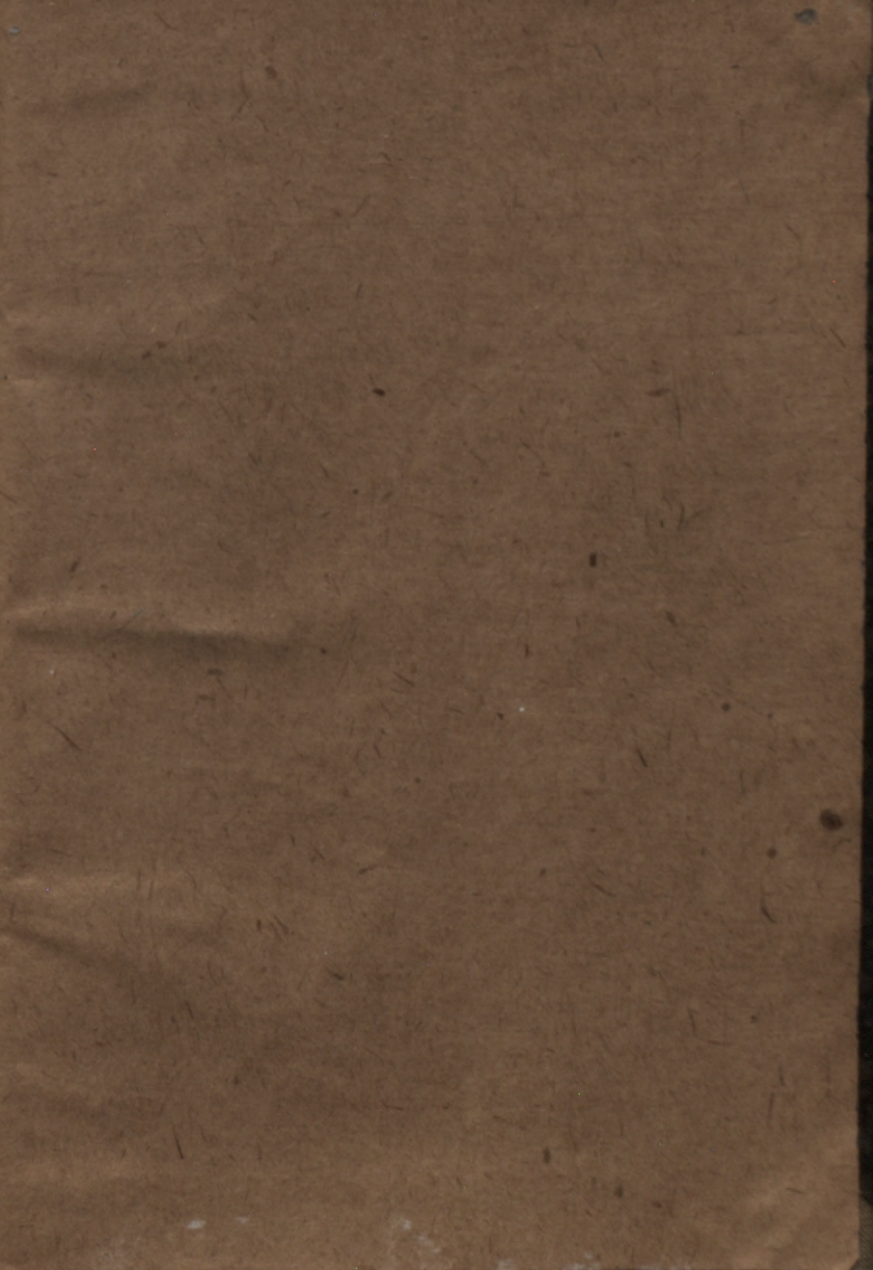
Maškā glihtā sehjumā 1 rbl. 50 kap., seltitā audekla sehjumā 12 rbl. 25 kap.

Apgahdajis **J. M. Silbermanis,**

Rīga, Marijas ceļā Nr. 8, ds. 33.

20

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309106446